

LETO XXIV. Štev. 148
IZDAJA IN TISK
CASOPISNO ZALOŽNIŠKO
PODJETJE
"LJUDSKA PRAVICA"
DIREKTOR PODJETJA
LEV MODIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
Lest izhaja vsak dan razen
četka. Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

"LJUDSKA PRAVICA"
USTANOVLJENA 6. OKTOBRA
1954. MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT 16-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1953 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
— OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S "BORBO".

OSMI PLENUM ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

Socialistična zveza bo uspešno izpolnila naloge ki jih je zastavil VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije

Včeraj je bil v Beogradu pod predsedstvom Aleksandra Rankovića osmi plenum Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije — Plenum je razpravljal o nalogah Socialistične zveze v luči sklepov VII. kongresa ZKJ — Poročilo »VII. kongres ZKJ in naloge SZDLJ« je podal Veljko Vlahović

Beograd, 24. jun. (Tanjug). V dvorani Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine se je začela danes dopoldne osma plenarna seja Zveznega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki ji predseduje Aleksander Ranković.

Predsedujoči Aleksander Ranković je začel sejo in pozval člane predsedstva, naj z enominutnim molkom počaste spomin umrlih članov Zveznega odbora Djure Salaja in Hinka Krizmana. Potem je plenum sprejel naslednji dnevni red:

1. Sedmi kongres Zveze komunistov Jugoslavije in naloge Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije — referat člana predsedstva Zveznega odbora Veljka Vlahovića.

2. Razno.

Ko je Veljko Vlahović prebral referat, so v razpravi o njegovem poročilu sodelovali Uglješa Danilović, Zlatan Sremac, Dimče Mire, Tone Fajfar, Milan Popović, Filip Bajković, Vlada Zečević in Bogomir Brajković.

Potem je bila soglasno sprejeta resolucija osmega plenuma Zveznega odbora Socialistične zveze.

Na koncu je plenum izvolil v predsedstvo Zveznega odbora Socialistične zveze Svetozara Vukmanovića in Pavla Gregorića.

Plenum je zaključil delo ob 13.30.

Poročilo Veljka Vlahovića

Stališče in odnos Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije nasproti VII. kongresu ZKJ ni vprašanje formalnega značaja in tudi ne stvar nekakšne formalne deklaracije ali sklepa. To stališče izvira iz vloge in mesta Socialistične zveze v boju za izgradnjo socialistične družbe v naši deželi. To stališče izvira iz vodilne vloge Zveze komunistov Jugoslavije v našem družbenem in političnem življenju. To stališče izvira iz dejstva, da sklepi VII. kongresa in programa ZKJ niso namenjeni izključno članom Zveze komunistov, marveč da se obračajo na vse delovne ljudi, predvsem pa na SZDL kot najbolj množično politično organizacijo delovnega ljudstva v Jugoslaviji. Kakor smo v pripravah na VII. kongres in pri sestavljanju programa ZKJ povzeli dosežane izkušnje našega delavskega gibanja in delovnih ljudi v boju za socializem, v katerem imajo važno mesto bogate izkušnje Socialistične zveze v boju za socializem, prav tako tudi izpolnjevanje sklepov kongresa ne more biti uspešno, če vse organizacije in člani SZDL pravilno ne razumejo in ne sprejmejo temeljnih gledišč in nalog navedenih v programu, referatih, resolucijah in ostalem gradivu kongresa.

Nadaljnje naraščanje vloge Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije v našem družbenem in političnem življenju je v znatni meri odvisno od pravičnega razumevanja in tolmačenja sklepov VII. kongresa. Zastojuje v tem oziru omeniti, kako velikega pomena so bili sklepi VI. kongresa ZK Jugoslavije za delo IV. kongresa Socialistične zveze, ki je bil februarja 1953, kakor tudi za nadaljnje uveljavljanje SZDL na vseh področjih našega družbenega življenja. Veliki uspehi v gospodarskem razvoju dežele, v krepitvi in razvijanju socialističnih družbenih odnosov, v nadaljnji krepitvi idejne in politične enotnosti naših narodov, ki smo jih dosegli v minulih petih letih, smo dosegli zato, ker se je vloga SZDL nenehoma krepila. Brez te pozitivne vloge ne moremo uspešno izpolniti tekočih nalog, ki jih je zastavil VII. kongres.

Četrty kongres SZDL je v svoji

VREMENSKA NAPOVED

za sredo, 23. junija 1958

Se precej oblačno, predvsem sprva bo še nekaj padavin. Nočna temperatura med 10 in 14, najvišja dnevna do 24 stopinj Celzija.

Jugozahodno, srednje in severno Evropo zajema obsežno področje nizkega zračnega pritiska. Na južnem obrobju tega sistema pa se pomikajo proti vzhodu frontalne motnje, ki povzročajo nestalno vreme.

deklaraciji o ciljih in nalogah Socialistične zveze, v kateri je v bistvu sprejel gledišče in sklepe VI. kongresa ZKJ, zahteval politično pot in smernice za nadaljnje razvijanje socialističnih druž-

Socialistična zveza važen političen činitelj pri mobilizaciji delovnih ljudi za socialistično izgradnjo

Socialistična zveza se je v tem obdobju z zavzemanjem vseh zavestnih sil, najbolj pa z zavzemanjem ZKJ, še bolj okrepila kot aktivna splošnopolična množična organizacija, v kateri prihajajo do izraza življenjska vprašanja in problemi neposrednega življe-

benih odnosov, za materialno in politično krepitev družbe, za vsestransko razvijanje socialistične demokracije, za zavestno in aktivno sodelovanje državljanov v izgradnji socialističnih odnosov.

nja za družbeno skupnost in vsakega posameznika. To omogoča, da v danih pogojih najdemo najboljše metode za obravnavanje zastavljenih problemov in nalog in da nenehoma razvijamo poudarjeno aktivnost in dejavnost največjega dela članstva. Zato je

postala Socialistična zveza važen politični činitelj v mobilizaciji delovnih ljudi za vsa vprašanja socialistične izgradnje in razvoja socialističnih družbenih odnosov.

Socialistična zveza je postala tribuna najširših slojev, na kateri nenehoma obravnavamo tako notranjepolitične probleme, kakor tudi mednarodne dogodke in gledišča naše dežele o določenih zunanjepolitičnih vprašanjih. To je eden izmed razlogov, zakaj je naše vodstvo v vsakem političnem ukrepu uživalo zavestno in aktivno podporo državljanov, kar je prišlo do izraza v vseh pomembnih političnih momentih.

Krepitev in razvijanje socialistične demokracije ter socialističnih družbenih odnosov v našem celotnem političnem, gospodarskem in kulturnem življenju je bila glavna in stalna politična naloga organizacije Socialistične zveze. SZDL je odločilno vplivala na vključevanje stotisočev državljanov v delo organov družbenega samoupravljanja, kakor tudi na krepitev teh organov, ko se je borila za zavestno socialistično vsebino v njihovi dejavnosti.

Izgradnja komunalnega sistema je dobila posebno mesto v delu organizacij Socialistične zveze, ki so sodelovale v pripravah na uvedbo komunalnega sistema, razpravljale o neposrednih nalogah komune in odločilno prispevale k njenemu razvoju, tako da so državljane politično mobilizirale za delo v komunah in njenih organih.

V procesu izgradnje socialističnih družbenih odnosov so nastale najrazličnejše oblike družbene dejavnosti po objektivnih pogojih in stopnji razvitosti organizacij Socialistične zveze. Nenehno politično delo za obravnavanje in izpolnjevanje tako praktičnih nalog izgradnje socializma, kakor tudi vseh pomembnih političnih dogodkov doma in po

Veljko Vlahović, član predsedstva SZDLJ je na včerajšnjem plenumu Zveznega odbora SZDL prebral referat o nalogah Socialistične zveze, ki jih nalagajo sklepi VII. kongresa ZKJ. (Telefoto)

svetu, je neposredno vplivalo na organizacijsko in politično krepitev Socialistične zveze.

Sklepi VI. kongresa ZKJ in IV. kongresa SZDL so vplivali na nadaljnjo krepitev obstoječih in ustvarjanje novih družbenih or-

ganizacij, v katerih delovni ljudje, včlanjeni po svojih nagnjenjih in zanimanju vsestransko delujejo na torišču vsestranske, kulture, športa in zabave, kakor tudi za napredek posameznih strok.

Člani Zveze komunistov, ki delajo skupaj z ostalimi člani SZDL, so imeli v razvijanju dejavnosti in krepitvi organizacij Socialistične zveze važno vlogo. S tem, da so izpolnjevali sklepe VI. kongresa Zveze komunistov, so aktivno delali tako v organizacijah Socialistične zveze, kakor tudi v organih družbenega samoupravljanja. Zavzemali so se in spodbujali snovanje raznih priložnostnih organizacijskih oblik, ki so zagotavljale, da je prišla do izraza široka pobuda delovnih ljudi.

Na podlagi svojih ideoloških in političnih gledišč in nazorov so se s potrpežljivim prepričevanjem osebno zavzemali in zagotavljali, da so bila gledišča in sklepi družbenih organizacij ter raznih organov samoupravljanja na liniji splošnega socialističnega razvoja. Billi so nosilci boja za razvijanje socialistične družbene zavesti.

Takšen odnos članov Zveze komunistov je privedel do svojevrstne organske povezanosti ZKJ in SZDL, kar je omogočilo, da so mnjenja in predlogi članov Socialistične zveze nenehoma in v celoti prihajali do izraza, kar vse je pripomoglo k pomembnemu uveljavljanju Socialistične zveze kot samostojne politične organizacije. Tako je bila večina članov SZDL, ki niso člani ZKJ, docela enakopravna s komunisti v življenju in delu svoje politične organizacije, in sicer ne samo kot člani, ki lahko razpravljajo o vseh političnih vprašanjih, marveč kot aktivni državljani socialistične skupnosti, ki so prevzemali družbeno in politično odgovornost za naš socialistični razvoj. Z aktivnim sodelovanjem v organih družbenega samoupravljanja je ta družbena in politična odgovornost zadnja leta nenehoma naraščala, s tem pa se je krepila tudi vloga in odgovornost SZDL v celoti.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Najboljši odgovor je jezik resnice in vztrajen boj za izgradnjo socializma in socialistične demokracije naše dežele

Resolucija VIII. plenuma Zveznega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije, sprejeta po obravnavanju sklepov VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije

Beograd, 24. jun. (Tanjug). V obravnavanju sklepov VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije osmi plenum Zveznega odbora SZDLJ ugotavlja:

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije je bila in je splošna ljudska politična organizacija, ki združuje in predstavlja vse narode Jugoslavije ter njene državljane v boju za izgradnjo socialističnih družbenih odnosov in boljšega življenja, za nadaljnjo krepitev neodvisnosti naše domovine, v boju za mir in aktivno miroljubno koeksistenco ter za ustvarjalno sodelovanje s socialističnimi in vsemi drugimi aktivnimi silami na svetu ter vsemi deželami na podlagi enakopravnosti. Temu boju je Zveza komunistov kot najbolj aktivni del socialističnih sil naše dežele zmerom dajala dosledno socialistično smer, ki je ustrezala pogojem socialistične izgradnje v naši deželi, ji s tem zagotavlja, da je dosegla velike zgodovinske uspehe.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije in milijoni njenih članov se zavedajo ogromnega pomena, ki ga ima za nadaljnji razvoj naše socialistične domovine, za blaginjo in srečo vseh delovnih ljudi naše dežele, delo VII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, njegovi sklepi in program ZKJ.

Zvezni odbor meni, da sklepi VII. kongresa, zlasti pa program ZKJ, niso zgolj izraz teženj in gledišč Zveze komunistov, marveč da izvirajo iz zavestnih naporov, izkušenj in spoznanja milijonov delovnih ljudi socialistične Jugoslavije.

Deklaracija IV. kongresa Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije ni izgubila svojega pomena kot programski dokument, toda v nekaterih glediščih so jo presegli in dopolnili sklepi VII. kongresa ZKJ. Zato zvezni odbor opozarja na sklepe VII. kongresa ZKJ kot na smernice za nadaljnje delo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Skupaj z Zvezo komunistov Jugoslavije, si bo Socialistična zveza v boju za izpolnitev nalog, ki jih je določil VII. kongres, nenehoma prizadevala, da mobilizira vse svoje članstvo in vse delovne ljudi naše dežele.

Na podlagi sklepov VII. kongresa ZKJ bodo vsa vodstva

in organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije ter druge politične in družbene organizacije v skladu z vlogo in pogoji na terenu povzele svoje naloge in si prizadevale, da bo prišla pri tem čimbolj do izraza ustvarjalna pobuda vodstev, odborov, organizacij in vsakega posameznega člana. Proučevanje dokumentov VII. kongresa, zlasti programa ZKJ in referatov, bo prispevalo k nadaljnji krepitvi socialistične zavesti in idejne enotnosti članov Socialistične zveze ter vseh državljanov, kakor tudi k nadaljnji organizacijski utrditvi Socialistične zveze. Proučevanje in sprejemanje sklepov VII. kongresa ne more biti uspešno, če ga ne povežemo s prakso socialistične izgradnje, če ne posvetimo posebne pozornosti tistim vprašanjem, ki so zlasti važna za naš notranji razvoj in za dejavnost organizacij Socialistične zveze. Pri tem je treba posvetiti pozornost pomanjkljivostim v delu Socialistične zveze in najti možnost, da jih odstranimo.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije si bo tudi v prihodnje prizadevala, da razvija sodelovanje s partijami in organizacijami delavskega razreda in osvobodilnih gibanj na enakopravni podlagi in ob upoštevanju načela nemečavanja v notranje zadeve posameznih partij in organizacij. Razvijanje takšnega sodelovanja terjajo vzile sedanji težavam koristi miru in boja za socializem.

Najnovejša gonja proti naši deželi odkriva težnjo, da bi narode Jugoslavije spravili v neenakopraven položaj in da bi se odrekli načelom, na katerih grade svoje socialistično življenje, kakor tudi svojo politiko miru in aktivne koeksistence. Najboljši odgovor na takšno gonjo je jezik resnice in vztrajen boj za nadaljnjo izgradnjo socializma in socialistične demokracije v naši deželi, za mir in enakopravno sodelovanje z vsemi narodi sveta. V tem boju se bosta, kakor je bilo to zmerom doslej, še bolj okrepili ustvarjalna socialistična pobuda in monolitna enotnost narodov Jugoslavije, to pa bo naši domovini zagotovilo še večje uspehe in zmage ter pomenilo naš prispevek k stvari socializma in miru na svetu, ki mu sedanja protijugoslovska gonja povzroča veliko škodo.

OSMI PLENUM ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

ČLANI SZDL SO V OGROMNI VEČINI SPREJELI MOČ SOCIALISTIČNEGA PREPRIČANJA in ga spremenili v široko socialistično zavest naših delovnih ljudi

Poročilo tovariša Veljka Vlahoviča

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Nenehno naraščanje odgovornosti za delo in razvoj organov socialistične demokracije in za nadaljnji razvoj socializma nasploh, je povzročil, da so mnogi člani Socialistične zveze začeli v večjem številu in bolj dejavno sodelovati v delu organizacij ZKJ, da dajejo organizacijam ZKJ zelo koristne predloge, vstevši tudi predlaganje najbolj aktivnih in politično najbolj zavajenih članov Socialistične zveze za sprejem v članstvo Zveze komunistov.

To je, tovariši in tovarišice, samo nekaj najvažnejših elementov, ki kažejo na neločljivo zvezo med delom in nalogami ZKJ ter

delom in nalogami SZDL. To hkrati kaže na spremenjeno vlogo družbenih in političnih organizacij v razvoju naše dežele, predvsem pa na značaj vloge Socialistične zveze.

Ta vloga izvira iz naše teorije in prakse, sistema socialistične demokracije, katere krepitev pomeni hkrati neprestano širjenje stvarnega demokratizma za ljudske množice in njihovega čedalje večjega sodelovanja v upravljanju gospodarstva ter državnih, političnih in javnih poslov.

Vloga SZDL v praksi našega pojmovanja vloge socialistične države

V takšni vlogi Socialistične zveze se zrcali praksa našega pojmovanja vloge socialistične države, ter vloge državljanov in njihovih organizacij v prehodnem obdobju iz kapitalizma v socializem.

Za razliko od določenih drugačnih gledišč o vlogi socializma države v prehodnem obdobju, ki jih je teoretično skušal formulirati Stalin na 18. kongresu VKP(b) leta 1939, smo se mi v teoriji in praksi usmerili na uporabo osnovnih marksističnih koncepcij o vlogi države v prehodnem obdobju, ki so jih podrobno obdelali Marx, Engels in Lenin.

Znano je, da se je Lenin zadnja leta svojega življenja pripravil, da napiše drugo knjigo »Država in revolucija«, v kateri je nameraval podrobno obdelati teorijo države v prehodnem obdobju. Smrt je ta njegov namen preprečila.

Stalin je skušal v svojem referatu na 18. kongresu podrobno obdelati vprašanja vloge države v prehodnem obdobju. Na poenostavljen način je definiral tri funkcije državnih organov. Po njegovi teoriji naj bi bila tretja funkcija državnih organov gospodarsko organizatorska in kulturno vzgojna vloga. Znano je, da je dobilo to Stalinovo pojasnjevanje vloge države ime »nova teorija socialistične države«.

Dosledna uporaba te teorije v praksi je šla po poti zapostav-

ljanja in izpodirjanja vloge državljanov socialistične dežele in njihovih socialističnih organizacij ter neprestane krepitev vloge državnega aparata, vstevši -vloge državnega aparata v prevzgoji ljudi.

Naš notranji razvoj je ubral pot razvoja socialistične demokracije prek raznih oblik neposredne demokracije, ki se naslanja na najrazličnejše oblike družbenega samoupravljanja.

Tako nastaja tak sistem, ki nepretrgoma ureja odnos med državo in državnimi organi ter vlogo državljanov socialistične države, v razvijanju socialistične demokracije kot mehanizma oblasti in upravljanja. Iz te naloge pa izvira tudi specifična organizacijska sestava Socialistične zveze, ki omogoča enakopravno sodelovanje slehernemu državljanu, povezanemu z idejo in cilji socializma.

Zato je vloga Socialistične zveze zadnja leta nenehoma rasla, sklepi VII. kongresa in novi program ZKJ pa spodbujajo nadaljnje naraščanje te vloge.

Sklepi VII. kongresa niso preprosto mehanično prenašanje direktiv, marveč trdna podlaga za usmerjanje vse dejavnosti Socialistične zveze in hkrati dovolj širok okvir, ki omogoča najširšo pobudo članov in organizacij Socialistične zveze v izpolnjevanju nalog VII. kongresa.

Socialistična zveza in program ZKJ

Ker je program ZKJ eden najvažnejših dokumentov VII. kongresa ZKJ, bom podrobneje spregovoril o vprašanju odnosa Socialistične zveze do programa ZKJ.

Kakor sem že omenil, je Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije na svojem zadnjem kongresu februarja 1953 sprejela deklaracijo o ciljih in nalogah Socialistične zveze. V deklaraciji so ti cilji in naloge začrtani na zgoščen način. Določen je bil tudi odnos SZDL do ZKJ.

»Po svojih ciljih, nalogah in svoji dejavnosti,« je poudarjeno v deklaraciji, »vključuje SZDL v sebi cilje, naloge in največji del dejavnosti ZKJ in njenih članov.«

S tem, da je bil sprejet program ZKJ, deklaracija SZDL iz leta 1953 ni izgubila svojega pomena kot programski dokument, pač pa je v nekaterih glediščih presežena s programom v smislu mnogo širšega, bolj preciznega in bolj vsestranskega določanja ciljev in nalog za nadaljnjo dejavnost vseh zavestnih socialističnih sil v naši deželi, zlasti pa za nadaljnjo dejavnost Socialistične zveze. Razen tega so osnovne teze deklaracije, ki jih je petletna praksa socialistične izgradnje potrdila, in na podlagi katerih je Socialistična zveza razvila svojo vsestransko in uspešno dejavnost, postale nekakšen del programa Zveze komunistov, zlasti tistih poglavij, ki določajo naloge socialistične Jugoslavije na področju gospodarskih, političnih in socialnih nalog, katerih cilj je zboljšati življenjske pogoje delovnih ljudi,

materialno in politično okrepiti družbo, nadalje razviti socialistične odnose, posebno pa nadalje razviti socialistično demokracijo, okrepiti ves sistem družbenega samoupravljanja.

Zato vsebuje program ZKJ tudi glavne naloge in cilje Socialistične zveze, kakor za neposredne, tako tudi za trajne, dolgoročne akcije.

Mislim, da ni treba naštevati vseh teh nalog in ciljev. Zadoštevajo opozoriti samo na nekatere izmed njih, ker bodo organizacije SZDL v svojem vsakdanjem delu in s proučevanjem programa ZKJ, kakor tudi z uporabo v praksi nalog, ki jih zastavlja program ZKJ, doumele in znale izpolniti vse tiste naloge, ki jih program in VII. kongres v celoti postavljata pred delovne ljudi naše dežele, to pa bo hkrati pomenilo dopolnitev deklaracije z mnogimi novimi elementi.

Poglejmo na primer samo dejstvo, da sodeluje v organih družbenega upravljanja 900.000 državljanov, ki so nedvomno najbolj aktivni del delovnih ljudi. Ti državljanji neposredno sodelujejo v upravljanju in odločanju o osnovnih vprašanjih razvoja gospodarstva, komune in raznih področij družbenega življenja. Ta oblika neposredne demokracije se ne bi mogla razvijati in učinkovito obravnavati najrazličnejše življenjsko važne probleme delovnih ljudi, če ne bi imela gmotnih sredstev in če ne bi bila pod neposredno in stalno kontrolo zavestnih socialističnih sil Zveze komunistov, SZDL, Zveze sindikatov, Ljudske mladine. Organi družbenega samoupravljanja imajo zdaj na razpolago ogromne sklade in denarna sredstva.

Stalna naloga organov družbenega upravljanja in vse naše skupnosti

V prihodnjih letih bodo imeli organi družbenega upravljanja z naraščanjem celotnega družbenega proizvoda na razpolago še večja sredstva, to pa zahteva tudi večjo odgovornost teh organov in večjo dejavnost organizacij

SZDL, sindikatov in drugih organizacij za čim pravilnejšo uporabo teh sredstev. Organe družbenega samoupravljanja, vso našo skupnost, čakajo kot stalne naloge: boj za nenehno notranji in gospodarski družbeni

razvoj, oziroma boj za zboljšanje materialnih in kulturnih pogojev življenja in dela delovnih ljudi. Da bi uresnili perspektivo bodočega družbenega idejnopolitičnega in materialnega razvoja naše družbe, s tem pa tudi perspektivo boljših življenjskih pogojev za slehernega državljanu, o čemer obširno govori program, se bo morala SZDL na vso moč zavzeti, da bodo zastavljene naloge nenehoma v središču pozornosti njene dejavnosti.

V tem oziru čaka SZDL novo obdobje še večje dejavnosti. Ta dejavnost sloni zdaj na zelo čvrstih temeljih, zgrajenih z dosedanjim razvojem, kakor tudi z vključevanjem jasne perspektive v vse temeljne probleme nadaljnega razvoja naše socialistične skupnosti.

Sedmi kongres ZKJ pomeni pravzaprav zaključek obdobja nekaj let, v katerem smo povzeli dosedanje uspehe in določili tekoče naloge. Zato gradiva in sklepi kongresa ne smemo ločiti od vsega dosedanjega dela med VI. in VII. kongresom. Na vrsto važnih problemov našega nadaljnje razvoja smo odgovorili že prej z delom Ljudske skupščine in drugih organov. Gradivo kongresa in prejšnji sklepi so celota, medsebojno povezana, se prepletajo in dopolnjujejo.

Sam sodi predvsem sklep o perspektivnem planu, določitev politike na vasi, reforma šolstva, izpopolnitev sistema družbenega samoupravljanja itd.

Zdaj so jasno zastavljene naloge: v vprašanju nadaljnje razvijanja proizvodnih sil in povečanja delovne storilnosti, v vprašanju usmerjanja naše investicijske politike, v vprašanju postopnega odstranjevanja neenakosti med razvitimi in nerazvitimi področji naše dežele, v vprašanju pospeševanja in izkoriščanja energetske in surovinske baze, v vprašanju proizvodnje za široko potrošnjo, v vprašanju razvoja prometnega omrežja, v vprašanju obrti in njene vloge, v vprašanju pospeševanja razvoja kmetijske proizvodnje in socialističnih odnosov na vasi, v vprašanju načrtnega urejanja in usmerjanja gospodarstva, v obravnavanju stanovanjskega vprašanja in vobče v zboljšanju življenjskega standarda delovnih ljudi.

Prav tako jasno so zdaj zastavljene naloge: v vprašanju socialne politike in socialne zaščite in zboljšanju zdravstvene službe, na področju prosvete, znanosti in kulture, v zboljšanju položaja družine itd.

O vseh teh vprašanjih ima Socialistična zveza svoje naloge in svojo določeno vlogo. Od pojmovanja teh nalog, od načina njihovega izpolnjevanja, od sposobnosti organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva, da mobilizirajo svoje članstvo za bolj aktivno sodelovanje pri izpolnjevanju zastavljenih nalog je v znatni meri odvisen tudi uspeh v celoti. Socialistična zveza je v dosedanjem delu boja za socialistično izgradnjo čedalje bolj spreminjala v stvar slehernega delovnega človeka in ta boj približala delovnim ljudem ne samo po njegovi vsebini in materialnih prednostih, ki mu jih daje, marveč tudi po svojih oblikah, našemu načinu življenja. Za izpolnitev tekočih nalog je treba odstranjevati pomanjkljivosti, napake, slabe strani, razvijati, kadar je to potrebno, nove oblike dela, izpopolnjevati celoten politični sistem, ter odstranjevati vse, kar je zastarelo in preživelo.

Poglobiti in okrepiti socialistično zavest

Zato prisloja program ZKJ veliko važnost vprašanju poglobitve in okrepitve socialistične zavesti delovnih ljudi. V naših pogojih, ko se socialistična izgradnja uresničuje ob čedalje širšem in popolnejšem sodelovanju delovnih ljudi na vseh toriščih gospodarskega, družbenega in političnega življenja, postaja vprašanje nenehne krepitev socialistične zavesti delovnih ljudi najvažnejši činitelj za nadaljnje, uspešno usmerjanje razvoja družbe. Socialistična zveza, katere idejna in politična podlaga je izgradnja socializma in ki pomeni močno politično podlago sistema neposredne socialistične demokracije, ima

eno glavnih nalog, da nenehoma pogloblja in krepi idejno politično enotnost delovnih ljudi, da oblikuje enotno gledišče o vseh načelnih vprašanjih socialistične izgradnje.

Idejno politično enotnosti ne moremo doseči s povečevanjem in odrejanjem. V tej enotnosti se mora zrealiti tudi zavest ljudi, da je določeno gledišče, sklep, odločitev, najboljša rešitev v danih pogojih. »Samo realistična in zavestna politika,« je rečeno v programu ZKJ, »je lahko napredna in koristi socializmu, samo takšna politika povezuje misel s prakso, besedo z dejanjem, težnjo z možnostjo.«

Da bi dosegli takšno enotnost, si je SZDL že doslej na vso moč prizadevala, in bila eden izmed nosilcev vseh zavestnih akcij. To prizadevanje je rodilo bogate sadove. Moč socialistične zavesti ni prišla do izraza samo v vrstah Zveze komunistov. Socialistična zavest se je nenehoma širila v Socialistični zvezi in drugih množičnih organizacijah. Ta zavest je rasla in se krepila z osvobajanjem milijonov ljudi od prejšnjih življenjskih pogojev, od dediščine, predsodkov in nazorov iz minulosti. Ta zavest se je krepila s krepitvijo posameznikov, osebnosti, s krepitvijo vloge državljanov naše dežele v družbi, z odstranitvijo tistega, kar je poniževalo človekovo osebnost in ubijalo vero ljudi v človeka. V tem se zrcali tudi eden največjih dosežkov Zveze komunistov, ker so člani SZDL v svoji ogromni večini sprejeli moč socialističnega prepričanja in spremenili to prepričanje v široko socialistično zavest delovnega ljudstva.

Naša socialistična izgradnja je del svetovnega socialističnega procesa

V tem je tudi pomen programa ZKJ kot dokumenta marksistične partije. Zadnja leta smo lahko videli podobno prizadevanje tudi pri nekaterih drugih komunističnih partijah, ki so kakor mi čutile potrebo po bolj temeljitom proučevanju sodobnih problemov. Dosedanja gonja proti socialistični Jugoslaviji mora negativno vplivati na nadaljnje prizadevanje, da bi začeli ustvarjalno proučevati sodobne probleme in naloge delavskega gibanja. Program ZKJ je pretežno usmerjen na notranje probleme, lastne izkušnje in lastne tekoče naloge v socialistični izgradnji in v tem je njegova največja veljava. S tem, da smo sprejeli program, smo izpolnili eno izmed nalog, ki jih je zastavil Zvezi komunistov Jugoslavije VI. kongres leta 1952. Čeprav smo program sprejeli spričo lastnih potreb in nalog, je moral nujno poseči v obravnavanje širših problemov, v analizo mednarodnega položaja in problemov mednarodnega delavskega gibanja, tem bolj, ker naša socialistična izgradnja ni nekakšen ločen boj za socializem, marveč sestavni del svetovnega socialističnega procesa. Vsak stvarni uspeh socializma olajšuje tudi naš boj, kakor neuspehi socialističnih sil otežkočajo socialistično izgradnjo v naši deželi. Zato je tudi razumljivo, da program po svojem pomenu presega meje naše dežele. V sedanjih protijugoslovanski gonji dostikrat poudarjajo, da smo baje želeli naša gledišča, s tem da smo sprejeli program, vsiliti mednarodnemu delavskemu gibanju. Dogodki so pokazali, da je težko vsiliti drugim določena gledišča, zlasti če so nepravilna in netočna. Pravilna gledišča lahko drugim samo koristijo kot izkušnja, kakor tudi mi uporabljamo izkušnje drugih.

Pravilna gledišča ne zahtevajo, da bi jih vsiljevali, marveč z močjo svoje resničnosti utirajo pot in vsiljujejo jih življenje samo in praksa, čeprav z zamudno. Marks, Engels in Lenin niso nikomur vsiljevali svojih gledišč, marveč so jih milijoni ljudi sprejeli, življenje in praksa pa potrdila. Določenih Stalinovih nazorov in gledišč pa ni bilo moč vsiliti ne samo našemu delavskemu razredu, marveč ta gledišča nasprotujejo praksi, razvoju dogodkov tudi v drugih deželah.

Ko smo pripravljali program, nismo mogli domnevati, da mu bodo posvetili toliko srditih napadov. Pa tudi cilj teh napadov je, menda odvrniti pozornost od tistih bistvenih problemov, ki jih obravnava program, oziroma ti-

Novi program ZKJ omogoča velike možnosti za nadaljnjo krepitev socialistične zavesti. Program ZKJ ni bil sprejet samo spričo potreb ZKJ, marveč tudi spričo potreb SZDL in drugih množičnih organizacij. Zato odnos Socialistične zveze do programa ZKJ ni in ne more biti pasivnost, marveč odnos aktivne zainteresiranosti ter aktivnega prizadevanja, da bomo razumeli njegovo bistvo in izpolnili zastavljene naloge.

Iz vsega tega sledi, da je odbritev programa pomemben dogodek ne samo za Zvezo komunistov, marveč tudi za Socialistično zvezo kakor tudi za ostale množične organizacije. Njegov pomen postane še očitnejši če razumemo, v kakšnem notranjem in mednarodnem položaju smo ga sprejeli.

V notranjem razvoju smo prehodili več obdobji, bogatih z dogodki in uspehi po sadovih socialističnega razvoja. Učeli se na lastnih uspehih in pomanjkljivostih, kakor tudi na uspehih in pomanjkljivostih delavskih gibanj drugih dežel, so vsak posameznik in naša organizacija zrastle, kopičile izkušnje ter postajale bolj zrele in bolj kritične nasproti lastnim dosežkom, nasproti lastnim možnostim in nasproti neposrednim nalogam, ki jih bomo morali izpolniti v naslednjem obdobju. Močno poudarjeni revolucionarni romantizem, ki je značilen za naš rod, se je nenehoma povezoval z revolucionarnim realizmom in dosežki revolucionarne prakse. Zato program ni obrnil izključno proti minulosti, marveč je pretežno obrnjen proti sedanjosti, da osvetli neposredno prihodnost.

Na račun nalog notranjega razvoja. Zanimiva je v tem oziru reakcija člana politbiroja norveške komunistične partije Jergera Fukta, ki se je udeležil kongresa, in ki je po vrnitvi v Norveško opazil, da je ondotni tisk obravnaval VII. kongres izključno kot mednarodni dogodek.

V intervjuju, ki ga je dal partijskemu glasilu »Friheten«, je Fukt izjavil: »Opis del minuloga kongresa, ki sem jih prebral, so tako netočni, da se mora človek, ki se je kongresa udeležil, vprašati, ali ni bil na nekem drugem kongresu, ne pa na tem, o katerem ta poročila govore. Predvsem bi rad poudaril, da je Jugoslavija dežela, ki gradi socializem. Iz prebranih referatov in razprave, na ogledih podjetij in iz pogovorov, sem dobil glavne vtise o tem, kako v Jugoslaviji grade socializem. Cilj mojega potovanja je bil med drugim, da se bolje seznanim s tem, kako jugoslovanski komunisti v praksi uresničujeta socialistično preobrazbo svoje dežele. To je stvar, ki jo je treba podrobneje proučevati. In prav o tem so na kongresu največ razpravljali.«

Dosedanje izkušnje so nam pokazale, da si je naša dežela pridobila največji ugled razen z miroljubno zunanjo politiko, z uspehi, ki smo jih dosegli v praksi socialistične izgradnje in z razvijanjem mehanizma socialistične demokracije ter raznih oblik družbenega samoupravljanja. Naš ugled bo še naraščal, če bomo poglobili potrebno pozornost nadaljnji krepitvi socialističnih odnosov in nadaljnemu izpopolnjevanju oblik socialistične demokracije.

To je ena izmed glavnih nalog Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Ko opozarjam na pomen izpolnjevanja nalog in ko dajem prednost tem nalogam, ne mislim, da bi bilo treba zapostaviti vprašanja mednarodnih stikov in problemov mednarodnega delavskega gibanja. Tem vprašanjem posveča program ZKJ veliko pozornost. O njih je bilo mnogo govora v referatih na VII. kongresu. V razpravi in v resoluciji kongresa.

Dva meseca, ki nas ločita od VII. kongresa, kaže, da je naša zaskrbljenost za nadaljnji razvoj mednarodnih stikov upravičena. Čedalje očitneje je, da gremo skozi novo obdobje mednarodnega položaja, ki ne koristi popuščanju napetosti. Res, tudi zdaj mnogo govorimo o miru, koekzistenci, slišimo miroljubne izjave in deklaracije, toda v praksi delajo po svetu mnogo več za povečanje in izpolnitev vojne tehnike, za zgraditev oporišč, za raketno oboroževanje, za povečanje vojnih proračunov, za nadaljnjo krepitev blokvske zabuhlosti. Komaj se poleže ta ali oni požar krajevne vojne, že izbruhne drugod dvoje ali trije novih ognjišč. Prišli smo tako daleč, da je mednarodna blagovna menjava zdaj manjša od sredstev, ki jih dajejo v vojna namena.

Vsa zunanjepolitična dejavnost v znamenju odločnega boja za mir in enakopravno mednarodno sodelovanje

V takšnem položaju menimo, da so potrebni novi odločnejši napori vseh miroljubnih sil, da se zajeti nadaljnje slabšanje mednarodnega položaja in da najde svet izhod iz sedanje zagate.

Naša dežela bo kakor doslej v tem oziru storila vse, kar je odvisno od nje, da da svoj, čeprav skromen prispevek k zmanjšanju napetosti. Vsa zunanjepolitična dejavnost socialistične Jugoslavije se je tudi do sedaj razvijala v znamenju odločnega boja za mir in za vsestransko enakopravno mednarodno sodelovanje. S tem, da smo čuvali neodvisnost in varnost naše dežele, smo se usmerili na podpiranje vseh akcij, ki koristijo miru. Razen tega smo odločno podpirali osvobodilni boj kolonialnih narodov, kajti neodvisnost in svoboda teh narodov zadajata udarce politiki imperikalizma in vojne, prispevata h krepitvi miroljubnih in naprednih sil. Naša dežela je nenehoma ustvarjalno sodelovala v vseh mednarodnih organizacijah, v katerih smo včlanjeni, zlasti v organizaciji ZN.

Takšno politiko je enodušno podprlo članstvo Socialistične zveze in vsi delovni ljudje naše dežele. Tudi sedmi kongres je to politiko močno in enotno podprl, program ZKJ pa je posplošil pridobljene izkušnje in ustvaril trdno podlago za nadaljevanje

na račun nalog notranjega razvoja. Zanimiva je v tem oziru reakcija člana politbiroja norveške komunistične partije Jergera Fukta, ki se je udeležil kongresa, in ki je po vrnitvi v Norveško opazil, da je ondotni tisk obravnaval VII. kongres izključno kot mednarodni dogodek.

V intervjuju, ki ga je dal partijskemu glasilu »Friheten«, je Fukt izjavil: »Opis del minuloga kongresa, ki sem jih prebral, so tako netočni, da se mora človek, ki se je kongresa udeležil, vprašati, ali ni bil na nekem drugem kongresu, ne pa na tem, o katerem ta poročila govore. Predvsem bi rad poudaril, da je Jugoslavija dežela, ki gradi socializem. Iz prebranih referatov in razprave, na ogledih podjetij in iz pogovorov, sem dobil glavne vtise o tem, kako v Jugoslaviji grade socializem. Cilj mojega potovanja je bil med drugim, da se bolje seznanim s tem, kako jugoslovanski komunisti v praksi uresničujeta socialistično preobrazbo svoje dežele. To je stvar, ki jo je treba podrobneje proučevati. In prav o tem so na kongresu največ razpravljali.«

Dosedanje izkušnje so nam pokazale, da si je naša dežela pridobila največji ugled razen z miroljubno zunanjo politiko, z uspehi, ki smo jih dosegli v praksi socialistične izgradnje in z razvijanjem mehanizma socialistične demokracije ter raznih oblik družbenega samoupravljanja. Naš ugled bo še naraščal, če bomo poglobili potrebno pozornost nadaljnji krepitvi socialističnih odnosov in nadaljnemu izpopolnjevanju oblik socialistične demokracije.

To je ena izmed glavnih nalog Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije.

Ko opozarjam na pomen izpolnjevanja nalog in ko dajem prednost tem nalogam, ne mislim, da bi bilo treba zapostaviti vprašanja mednarodnih stikov in problemov mednarodnega delavskega gibanja. Tem vprašanjem posveča program ZKJ veliko pozornost. O njih je bilo mnogo govora v referatih na VII. kongresu. V razpravi in v resoluciji kongresa.

Dva meseca, ki nas ločita od VII. kongresa, kaže, da je naša zaskrbljenost za nadaljnji razvoj mednarodnih stikov upravičena. Čedalje očitneje je, da gremo skozi novo obdobje mednarodnega položaja, ki ne koristi popuščanju napetosti. Res, tudi zdaj mnogo govorimo o miru, koekzistenci, slišimo miroljubne izjave in deklaracije, toda v praksi delajo po svetu mnogo več za povečanje in izpolnitev vojne tehnike, za zgraditev oporišč, za raketno oboroževanje, za povečanje vojnih proračunov, za nadaljnjo krepitev blokvske zabuhlosti. Komaj se poleže ta ali oni požar krajevne vojne, že izbruhne drugod dvoje ali trije novih ognjišč. Prišli smo tako daleč, da je mednarodna blagovna menjava zdaj manjša od sredstev, ki jih dajejo v vojna namena.

Vsa zunanjepolitična dejavnost v znamenju odločnega boja za mir in enakopravno mednarodno sodelovanje

V takšnem položaju menimo, da so potrebni novi odločnejši napori vseh miroljubnih sil, da se zajeti nadaljnje slabšanje mednarodnega položaja in da najde svet izhod iz sedanje zagate.

Naša dežela bo kakor doslej v tem oziru storila vse, kar je odvisno od nje, da da svoj, čeprav skromen prispevek k zmanjšanju napetosti. Vsa zunanjepolitična dejavnost socialistične Jugoslavije se je tudi do sedaj razvijala v znamenju odločnega boja za mir in za vsestransko enakopravno mednarodno sodelovanje. S tem, da smo čuvali neodvisnost in varnost naše dežele, smo se usmerili na podpiranje vseh akcij, ki koristijo miru. Razen tega smo odločno podpirali osvobodilni boj kolonialnih narodov, kajti neodvisnost in svoboda teh narodov zadajata udarce politiki imperikalizma in vojne, prispevata h krepitvi miroljubnih in naprednih sil. Naša dežela je nenehoma ustvarjalno sodelovala v vseh mednarodnih organizacijah, v katerih smo včlanjeni, zlasti v organizaciji ZN.

Takšno politiko je enodušno podprlo članstvo Socialistične zveze in vsi delovni ljudje naše dežele. Tudi sedmi kongres je to politiko močno in enotno podprl, program ZKJ pa je posplošil pridobljene izkušnje in ustvaril trdno podlago za nadaljevanje

na račun nalog notranjega razvoja. Zanimiva je v tem oziru reakcija člana politbiroja norveške komunistične partije Jergera Fukta, ki se je udeležil kongresa, in ki je po vrnitvi v Norveško opazil, da je ondotni tisk obravnaval VII. kongres izključno kot mednarodni dogodek.

(Nadaljevanje na 3. strani)

OSMI PLENUM ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

TRDNO SMO ODLOČENI GRADITI SOCIALIZEM tako kot to ustreza željam in koristim naših narodov

(Nadaljevanje z 2. strani.)
eno, da smo se zmotili v svojih naporih glede razvijanja sodelovanja s komunističnimi partijami ter drugimi družbenimi in političnimi organizacijami vzhodnoevropskih dežel. Mi smo res pripevali ogromne napore, da bi prišlo do čim tesnejšega sodelovanja. Nam teh naporov ni žal. Z naše strani so bili ti napor odkritorčni, ustrezali so koristim mednarodnega delavskega gibanja, koristim uspešnejšega boja

za socializem, sadovi teh naporov pa so bili pozitivni. V zgodovini delavskega gibanja bodo minula leta zabeležena z dostojno pozornostjo. To, da sadove teh naporov zdaj z lahkoto uničujejo, ni naša krivda.
Kar se tiče bodoče akcije, si bomo ne glede na težave in ovire vztrajno prizadevali za krepitev in razširitev sodelovanja v delavskem gibanju, ker smo prepričani, da je to v našo in v korist mednarodnega delavskega gibanja.

hvaliti, da se nočemo vključiti v ta tabor.

Toda v vseh teh psokvah se zrcali nekaj drugega — ponovitev leta 1948 in vsega tistega, kar je pomenilo to leto za delavsko gibanje. Res zdaj nekateri zelo pogosto ponavljajo refren »Ni vrnitve v leto 1948«, celo tisti, ki so jim po volji metode iz časov informbiroja. To samo potrjuje dejstvo, kako zelo so metode in politika informbiroja kompromitirane v delavskem gibanju in kako močan je odpor delavskega razreda proti obujanju minolosti, ki je napravila toliko škode koristim socialističnega razvoja. S tega vidika je razlika med letoma 1948 in 1958. Pred desetimi leti je ogromno število ljudi verjelo, da je Stalinova politika pravilna. Zdaj narodi ne zaupajo protijugoslovski gonji. Nastal je položaj, ko milijoni ljudi mi-

pol milijarde dinarjev. To pa je samo približna vsota stroškov. Pri tem ni vračunan kitajski zbornik protijugoslovskih člankov, ki so ga izdali v 8 milijonih izvodov, kar je za Kitajsko rekordna naklada. Če je posamezni izvod stal samo 50 din, kar je najnižja cena, tedaj je veljal samo ta zbornik 400 milijonov dinarjev. Če se bo torej gonja nadaljevala v tem tempu, bodo kredite, namenjene za zgraditev kombinata aluminija in tovarne umetnih gnojil, porabili za druge umetne proizvode, iz katerih lahko raste samo plevel.

Logika leta 1948 je privedla do sodnih procesov, ki so se začeli s procesom proti Raiku in s tem da so posadili Jugoslavijo na zatožno klop. Vse kaže, da ubira sedanja gonja isto pot, kar dokazuje usmritev Imra Nagya in to, da so posadili Jugoslavijo spet

rešto; zakaj nismo sprejeli resolucije informbiroja itd.

Tovariši, mi nismo nikomur drugemu pripeli na čepice peterokrake zvezde, marveč samo sebi. Mi nismo drugim določali in izbirali vlade. Mi nismo sprejemali programa za druge, marveč zase. Prav tako nas nekateri tuji komunisti vprašujejo: čemu vam to pestenje? Mar ni bolje molčati in trpeti, kakor pa pripraviti se?

Mi, tovariši, smo se zmerom pestili, odkar vemo zase. Ne zato, da bi bili pestitve želeli, marveč zato, ker nismo hoteli molčati in trpeti.

Pred vojno smo se pestili s policijo in diktatorskim režimom, toda vzlic ječam, verigam, ubijanju in preganjanju nismo molčali in trpeli.

Med vojno smo se srdito spopadli z okupatorskimi četami Hit-

stične zveze so že začele proučevati posamezna gradiva VII. kongresa, predvsem resolucije kongresa. Ni dvoma, da bo Socialistična zveza v organiziranem, intenzivnem in po oblikah čimbolj raznolikem ter vsebinsko bogatem delu v celoti sprejela sklepe VII. kongresa. Proučevanje gradiva ne more biti uspešno, če ga ne povežemo s problemi na terenu, in če ne posvetimo posebne pozornosti tistim vprašanjem, ki so za delo organizacij Socialistične zveze specifičnega pomena.

V proučevanju gradiva VII. kongresa moramo posvetiti posebno pozornost pomanjkljivosti in napakam v delu organizacij Socialistične zveze, kritiki negativnih pojavov in odkrivanju možnosti za odstranitev pomanjkljivosti in napak. Zaradi navidezne »kritike« od zunaj in gonje, ki jo uprizarjajo proti naši deželi, ne smemo zapostavljati kritiko od znotraj, naše lastne, ustvarjalne kritike, ki nam je zmeraj omogočala spoznavati in odstranjevati lastne pomanjkljivosti.

Delo za proučevanje gradiva VII. kongresa je treba izkoristiti za nadaljnjo organizacijsko krepitev Socialistične zveze. Politična dejavnost, idejna krepitev, nadaljnje naraščanje socialistične zavesti morata spremljati organizacijska krepitev ter številčno naraščanje članstva SZDLJ.

V dosedanjem delu za proučevanje gradiva VII. kongresa se je pokazala kot zelo pozitivna praksa, da se čim več članov SZDLJ udeležuje sestankov organizacij ZKJ, na katerih obravnavajo kongresno gradivo. To prakso je treba čimbolj razvijati.

V vsem delu za proučevanje gradiva VII. kongresa mora biti sistem in načrt dela. V tem oziru je treba nenehoma organizirano pomagati iz centra organizacijam na terenu. Komiteji Zveze komunistov in odbori Socialistične zveze naj vskladijo vse delo, da bi se ognili pojavom ponavljanja v delu. Razen tega se moramo nenehno boriti za kakovost proučevanja kongresnega gradiva.

To velja zlasti za proučevanje programa Zveze komunistov. Odbori SZDLJ naj uporabljajo najrazličnejše oblike idejno-vzgojne dela za proučevanje tistih poglavij iz programa, za katere se članstvo Socialistične zveze najbolj zanima. V proučevanju programa se je treba usmeriti na daljše, temeljitejše delo. Velik del posla bodo vsekakor opravile ljudske in delavske univerze, okrog katerih se že zdaj zbira znatno število članov Socialistične zveze.

Posamezna vloga v izpolnjevanju nalog, ki jih je zastavil VII. kongres ZKJ, gre našemu tisku, za katerega politično usmerjanje so odgovorni odbori Socialistične zveze delovnega ljudstva. Gradivo VII. kongresa, zlasti program ZKJ, daje tisku jasno politično orientacijo in olajšuje delo novinarjem, da izpolnijo svoje obveznosti in dolžnosti z večjim uspehom.

V pogojih razvoja socialistične demokracije je še bolj poudarjena odgovornost tiska pred vso družbo za pravilni odsev našega notranjega razvoja in oblikovanje javnega mnenja v socialistični smeri, za krepitev idejno-politične enotnosti državljanov na podlagi programa ZKJ in neposrednih nalog socialistične izgradnje, ki jih je začrtal VII. kongres.

Naš tisk lahko to stori uspešno, če bo Socialistična zveza nudila uredništvom še večjo pomoč in če bodo tovariši, ki pišejo v tisku, pravilno in popolneje domumeli vso zamotanost problematike našega notranjega razvoja, če bodo poznali idejne in problematske osnove naše socialistične izgradnje.

Od tega je največ odvisno, koliko bomo premagali določene pojave površnosti v informiranju, suho, registratorsko prikazovanje dejstev, prodiranje negativnih in nam tujih vplivov malomeščanstva, bežanje od bistvenih problemov, v novinarsko kičasto frazo in prazno besedičenje. Kongresno gradivo nudi veliko možnosti za nadaljnje izboljšanje kakovosti našega tiska.

Šesti kongres je bil najmočnejši izraz idejnopolične enotnosti ZKJ. Enotnost Zveze komunistov, ki se je pokazala na kongresu, je hkrati odsev enotnosti Socialistične zveze, enotnosti in bratstva vseh naših narodov. Ni pretirano, če rečemo, da se zdaj lahko s takšno enotnostjo pohvali malokatera druga dežela. Ta enotnost je bila podlaga vseh naših dosedanjih uspehov. Zato je ena glavnih nalog Socialistične zveze nenehni boj za nadaljnjo krepitev enotnosti naših narodov, kar nam bo zagotovilo bodoče uspehe in zmage.

Sedanja protijugoslovanska gonja, priča o pravilnosti programa ZKJ

Kar se tiče sedanje protijugoslovanske gonje, ki jo uprizarjajo vodstva nekaterih komunističnih partij in ki se iz dneva v dan čedalje bolj razplamteva, ta gonja samo potrjuje določene analize v programu ZKJ in priča o njihovi pravilnosti.

Nastane vprašanje: kakšen je odnos SZDLJ do sedanje gonje, ki jo formalno uprizarjajo pod pretvezo boja proti VII. kongresu in programu Zveze komunistov Jugoslavije?

Vsem nam je jasno, da vobče ne gre za program in posamezne formulacije na kongresu. To kaže med drugim tudi evolucija gledišč vodstev nekaterih komunističnih partij nasproti programu ZKJ.

Ta gledišča so šla nekaj časa skoz vrsto transformacij, dokler ni program dokončno dobil etikete vseskozi revizionističnega dokumenta. Zadoštuje v tem oziru opozoriti na nekaj dejstev:

Prvi članek o osnutku programa, objavljen v Komunistu, glasilo CK KP SZ tik pred kongresom, kakor nam je dobro znano, je začel tudi s tezo, da je »pri seznanjanju z osnutkom programa ZKJ moč videti, da je vključena vanj vrste splošnih marksistično-leninističnih tez, da vsebuje precej pravilnih posplošitev«.

Ze prej je glasilo KP Avstrije »Volkstimes« v številki z dne 18. marca pozitivno prikazalo osnutek programa.

Madžarska revija »Tasza Dolmiz Szemle« je objavila članek Adama Wirta, v katerem je rečeno:

»Zveza komunistov Jugoslavije, ki ima zdaj kongres, je objavila osnutek programa, v katerem je mnogo ugotovitev vrednih pozornosti in takšnih, s katerimi se lahko strinjamo, žal pa je v njem mnogo ugotovitev, ki se ne ujemajo z našimi gledišči.«

V poročilu komunistične partije Belgije z dne 22. aprila je rečeno, da »vsebuje osnutek programa ZKJ ideje, ki nedvomno obogatevajo marksizem-leninizem«.

Logika protijugoslovanske gonje pa ni dopuščala, da bi izrekli o novem programu ZKJ le eno

pozitivno besedo, ker ni šlo za program, tisto, kar je bilo rečeno v marcu in aprilu, pa je bilo treba pozabiti in sprejeti emotno gledišče, da je ves program protimarksističen, revizionističen.

Če bi dopustili razlago, da vsebuje program »precej pravilnih posplošitev« in »idej, ki nedvomno obogatevajo marksizem-leninizem«, tedaj bi vsa gonja proti programu padla v vodo, razprava pa bi se na miren, ustvarjalen način razvijala o tistih vprašanjih iz programa, v katerih so res trenja in različna gledišča.

Ker so v protijugoslovanski gonji zastavili kot glavno nalogo diskreditirati ZKJ in socialistično izgradnjo v naši deželi, ločiti naše delavsko gibanje od delavskih gibanj drugih dežel, pri čemer ne izbirajo sredstev, da bi ta cilj dosegli, tedaj so morali neogibno ubrati pot logike pačenja smisla jasnih gledišč in formulacij v programu ZKJ in tako s popačenimi gledišči voditi polemiko.

Pačenj programa se je nakopičilo toliko, da bi jih spravili komaj v knjigo, ki bi bila trikrat debelejša od programa.

Naj navedem samo nekatera pačenja, ki ne potrebujejo nobenega komentarja:

»Jugoslovanski komunisti sploh ne verjamejo, da bi človeštvo našlo izhod iz tega položaja v končni zamenjavi kapitalističnega sistema s socialističnim,« piše teoretična revija KP Kitajske »Rdeča zastava«.

»Vprašanja strmoglavljenja kapitalističnega sistema v raznih delih sveta za avtorje programa ZKJ ne obstaja več, teorija proletarske revolucije je že zastarela,« beremo v isti reviji.

Isti modrijan z Vzhoda piše: »Socializem Titovega kova postavlja kolektiv nad ves narod, na drugi strani pa posameznike nad kolektiv. Njegova logika je, da morajo biti individualne koristi nad kolektivnimi in nad koristmi vsega naroda.«

»Program ignorira izredno naravo buržoazne države,« piše Raymond Guillot v »Humanité«.

»Po programu ZKJ naj bi izgradnjo socializma v Jugoslaviji finansirali imperialisti,« piše teoretična revija »Enotne socialistične partije Nemčije Einheit«, itd.

Namesto stvarne kritike — gonja podobna tisti iz leta 1948

Sedanja tako imenovana »kritika programa ZKJ« kaže žalostno stanje, v katerem se je znašla marksistična misel, in v celoti potrjuje ugotovitve, navedene v programu o zaostajanju marksistične misli za prakso, stvarnostjo in potrebami sodobnega boja za socializem.

Tako zelo se je razvila prepisovalna sola, kakor so nekoč delali redovniki v srednjem veku, da sodobnemu zbiralcu protijugoslovanskih člankov, če jim želi dati naslove, ne kaže drugo, kakor da ubere pot Vuka Karadžića, ki je dajal naslove nekaterim narodnim pesmim »Spet to, samo malec drugače«.

Ce bi šlo za stvarno kritiko, za resno mednarodno prizadevanje, da bi vsestransko krepili posamezna vprašanja, ki jih obravnava program ZKJ, tedaj bi bila naša dolžnost, da sprejemamo takšne kritike pazljivo in v razumevanjem. Takšno konstruktivno prizadevanje bi pomenilo prispevek k nadaljnjemu razvoju marksistične misli. Prav tako pa smo dolžni pačenja, podtikanja, namigavanja, ki jih vtihotaplajo pod firmo »kritike«, zavrniti in imenovati s pravim imenom.

Kako nesmiselna in z znanstvenega vidika nevzdržna je na primer teorija, da je eno leto večja nevarnost dogmatizem, drugo revizionizem. Leta 1948 so razglasili revizionizem za največjo nevarnost. Leta 1955 se je začel boj proti dogmatizmu kot največji nevarnosti. Letos pa so začeli gonjo proti revizionizmu. Človek dobi vtis, da je v sodih letih naj-

večja nevarnost revizionizem, v lihih pa dogmatizem. Mi pa menimo, da veljajo v lihih in sodih letih ista načela, da sta enako nevarna stvarni revizionizem in stvarni dogmatizem.

Poučno je v tem oziru Leninovo gledišče, ko v »otročkih boleznih levičarstva v komunizmu« govori o boju v revizionizmu, opozarja hkrati na nevarnost dogmatizma in na to, da se je dogmatizem v letih takoj po Oktobrski revoluciji šele porajal. Če je bil dogmatizem v Leninovih časih šele v povojjih, v plenih, je v minulih štirih desetletjih zrasel v velikega bradača, postal je tako močan in aktiven, da je lahko opravil dogmatsko revizijo na vrsti področij boja za socializem, kar pride zlasti do izraza v sedanji protijugoslovanski gonji.

V dveh mesecih, kolikor je minilo od javne protijugoslovanske gonje, je šla ta gonja zelo naglo skozi več etap in dobila pravo fiziognomijo, takšno, kakršno je morala dobiti, ker stoji na breznačelnih pozicijah in ker uprizarjajo to gonjo proti koristim delavskega gibanja v celoti.

Prvi dan gonje je bil zavrt v plašč »tovariške kritike«, toda ta plašč so kaj hitro odločili. Zdjaj so glavni argumenti: »Judeževi srebriki«, »Udarna moč imperializma«, »Trojanski konj« itd. Clovek se nehotе vpraša, čemu so si tako zelo prizadevali, da bi tega »trojanskega konja« spravili v socialistični tabor. Če bi avtorji psovki in žalitev verjeli, kar pišejo in govore, bi se nam morali za-

Osmi plenum Zveznega odbora Socialistične zveze je bil včeraj v dvorani Zbora proizvajalcev Zvezne ljudske skupščine. — Na sliki: pogled na udeležence med plenomom. (Telefoto)

sljijo eno, primorani pa so brati in poslušati drugo. Nastal je globok prepad med tistim, kar uradno govore in tistim, kar ljudje tutijo in mislijo.

Cez štiri dni bo minilo deset let, odkar je bila objavljena resolucija informbiroja. Mi smo odkritosrčno gledali, da bi praznovali to obletnico s pozabo. Toda tiste sile, ki so pred desetimi leti začrtale resolucijo informbiroja, so znova aktivno stopili na torišče in poskrbele, da ne bi pozabilj ne na leto 1948 ne na 1958. Zadnje tedne smo slišali trditve, kakor sem že rekel, da se tudi na metode informbiroja ni moč vrniti. Stvarnost pa zanika tudi to trditev. Obnovili so metode ogromnega propagandnega, delno pa tudi politično-gospodarskega pritiska na socialistično Jugoslavijo iz časov informbiroja. Minula gonja nam je napravila za 600 milijard dinarjev neposredne gospodarske škode. Po približnih računih so imele socialistične dežele samo od propagandne gonje v petih letih kakih 400 milijonov dolarjev škode. Sedanja gonja gre po isti logiki. Pregodaj je še reči, kolikšna je neposredna škoda za razvoj našega gospodarstva, ker nam je SZ odpovedala gospodarske dogovore. Eno pa je jasno. S tem da so nam odpovedali kredit, so hoteli minirati izpolnitev perspektivnega plana podobno kakor leta 1948, ko so skušali z gospodarsko blokado preprečiti izpolnitev prvega petletnega plana. Račun je preprost. Če bi minirali perspektivni plan, bi doživelo gospodarski neuspeh tudi delavsko samoupravljanje, najmočnejši činitelj našega socialističnega razvoja. Odpoved kredita opravičujejo z marksizmom-leninizmom in proletarskim internacionalizmom. Na drugi strani pa uporabljajo velikanski propagandni pritisk spet pod pretvezo marksizma in leninizma in proletarskega internacionalizma, da bi se odpovedali uporabi kredita Zahoda. Če bi sprejeli takšno tolmačenje marksizma-leninizma, bi spravili naše gospodarstvo v težaven položaj, s tem pa tudi naš notranji razvoj. Tako bi se uresničili nameni in pričakovanja »kritikov«, da bi socialistično izgradnjo spravili v zagato. Tudi mi smo se nekaj naučili iz marksizma. Sedanja gonja proti Jugoslaviji samo na področju propagande zahteva ogromne stroške. »Pravda« je v maju objavila 57,5 stolpcev, oziroma celih 9,5 strani gradiva proti Jugoslaviji. Če upoštevamo druge časnike in revije, obseg naklade, cen papirja, radijske oddaje in stroške teh oddaj, nam približni računi pokažejo, da je veljala protijugoslovanska gonja na področju propagande socialistične dežele v maju približno

na zatožno klop. Kakor so leta 1948 naglo opustili ideološko razpravo, tako tudi sedaj prehajajo na fabriciranje policijsko sodnih dokumentov.

V tej luči so postala odvečna vprašanja nekaterih tujih blagohotnih tovarišev: zakaj smo sprejeli program? Mar ni bilo bolje, živeti brez programa? Ni stvar v tem »zakaj«. Problemi so mnogo globlji. Nas so leta 1941 vpraševali, zakaj smo pripeli peterokrake zvezde na partizanske čepice; zakaj smo formirali proletarske brigade; zakaj se ne sporazumemo z Drago Mihailovičem; zakaj smo sklicali zasedanje AVNOJ; zakaj smo izvolili začasno vlado; zakaj nismo šli leta 1948 v Buka-

lerja, Mussolinija, Hortyja, Borisa, mi nismo hoteli molčati in trpeti.

Leta 1948 smo se spoprijeli s Stalinom. Tudi takrat smo slišali nasvete: molčite in sklonite glavo.

Zdjaj smo se spet znašli v pestenju, ki ga nismo želeli. Kot komunisti in kot borci za socializem smo se vzgajali tako, da povemo tisto, kar mislimo, ne pa da molčimo ali da na cerkvenem koru na litanije odgovarjamo »amen«.

V presledkih, ko ni bilo pestenja z Vzhodom, so bile na Zahodu zmerom skupine, ki so uprizarjale gonjo proti naši deželi: ene zaradi Stepinca, druge zaradi Džilasa, tretje zaradi Krekića.

Na neresnico in klevete bomo odgovarjali z jezikom resnice

Ze desetletja se bje boj za rešitev naših duš. Najprej so žandarji »reševali« našo dušo. Potlej nas je Hitlerjeva propaganda obdoližila, da smo prodali dušo Stalinu. Potem nas je Stalin obdoližil, da smo prodali dušo fašizmu. Nedavno so nas z Zahoda obdoližili, da smo prodali dušo Hruščevu. Zdjaj pa nas Hruščev dolži, da smo revizionistično dušo stlačili v »Trojanskega konja«.

Eni dokazujejo, da smo se pridružili Vzhodu, da potem prepuste dokazovanje drugim, da smo se pridružili Zahodu.

Mi pa stojimo tu, na tem ognjemetu trdno odločeni, da gradimo socializem, tako kakor to ustreza željam in koristim naših narodov.

Iz vsega tega sledi, da je lahko na vprašanje, kakšen je odnos SZDLJ do gonje, ki jo uprizarjajo proti naši deželi, samo ta, kakršnega je dala tudi ZKJ. Na neresnico in klevete bomo odgovarjali z jezikom resnice, tudi v prihodnje se bomo borili za pravilne odnose med socialističnimi deželami še z večjo odločnostjo bomo nadaljevali izgradnjo socialistične dežele in razvijanje resničnih socialističnih odnosov.

Tudi v prihodnje bomo krepili enotnost svojih vrst ter bratstvo in enotnost svojih narodov.

Organizacije SZDLJ so že zbrale bogate izkušnje v boju za razvoj komun in vseh področij družbenega samoupravljanja.

Vsičuje se torej logičen zoključek, da smo sklepe IV. kongresa Socialistične zveze v večini izpolnili ali presegli v smislu širšega in bolj vsestranskega proučevanja dosedanjih izkušenj in opozarjanja na nove smernice našega nadaljnjega razvoja. To delo je opravil VII. kongres ZKJ. Zato SZDLJ sprejema sklepe VII. kongresa ZKJ kot napotke tudi za svoje delo do kongresa SZDLJ, ko bomo bolj na široko proučili naloge Socialistične zveze v prihodnjem obdobju. Pri tem proučevanju bomo medvomno morali imeti pred očmi sklepe VII. kongresa.

Pri določanju tekočih nalog VII. kongres ZKJ ni ubral poti spuščanja v podrobnosti. Izobiljeval je gledišča o bistvenih vprašanjih nadaljnjega boja za socializem. Ta gledišča so takšna, da jih lahko brez izjeme sprejme tudi Socialistična zveza; ta gledišča omogočajo SZDLJ, da skupaj z ZKJ v vseh osnovnih vprašanjih nastopa enotno, organizirano in z jasno perspektivo, kaj hočemo doseči.

Pri uveljavljanju skupne politične linije z Zvezo komunistov imajo vodstva in organizacije SZDLJ dovolj možnosti, da v skladu z vlogo in nalogami na terenu povzamejo lastne, specifične naloge, za katerih izpolnitev se moramo boriti v okviru splošne linije in skupnih nalog. To omogoča, da pride še bolj kakor doslej do izraza ustvarjalna pobuda vodstva, odborov, organizacij in vsakega posameznega člana Socialistične zveze.

Mnoge organizacije Sociali-

VSI NAŠI LJUDJE SPREJEMAJO PROGRAM ZKJ ZA SVOJEGA

V razpravi o referatu Veljka Vlahovića so diskutanti govorili o bodočem delu Socialistične zveze v zvezi z izpolnjevanjem nalog, ki jih je zastavil VII. kongres ZKJ in obsodili gonjo proti Zvezi komunistov Jugoslavije in naši deželi

V razpravi o referatu Veljka Vlahovića je prvi govoril Uglješa Danilović, ki je pozdravil, da se na plenumu zveznega odbora SZDLJ obravnavajo sklepi VII. kongresa ZKJ. Potreba po tem izvira tako iz značaja obeh političnih organizacij kakor iz dejstva, da je program Zveze komunistov Jugoslavije pravzaprav program izgradnje socializma v Jugoslaviji. Na teh pozicijah pa je zmerom stala tudi Socialistična zveza. Člani Socialistične zveze so se zelo zanimali za program ZKJ in za njegovo izpolnjevanje. To pa pomeni za aktiviste in člane organizacije Socialistične zveze važno nalogo.

Potem je Danilović obsodil gonjo, ki jo neutemeljeno uprizarjajo proti ZKJ in socialistični Jugoslaviji voditelji LR Kitajske in nekaterih vzhodnoevropskih dežel. Na koncu je rekel: »Naši državljani so zelo ogorčeni sprtičo sovražne gonje proti Jugoslaviji, v čemer vidijo voditelji nekaterih komunističnih partij svojo glavno nalogo. Menim, da moramo zdaj mnogo širše govoriti o virih in koreninah te gonje. Prepričani pa smo, da se bo tudi ta gonja proti Jugoslaviji končala enako, kakor gonja iz leta 1948.«

Zavest je treba oblikovati z izkušnjami, z neposrednim odločanjem, z delom, zlasti za gospodarski napredek, v boju proti gospodarski in kulturni zaostalosti v posameznih naših krajih, ne pa z neposrednim siljenjem in podobno,« je rekel Fajfar. »Mislil, tovariši, da mora SZDLJ v času gonje za obnovo Kominforma odgovoriti na to zelo jasno še z globljim in boljšim spoznavanjem vseh tež programov ZKJ ter s krepitvijo svojih vrst in svoje organizacije... Zda je čas, da uporabimo to politično privrženost in da naše organizacije okrepimo, njihovo delo pa obogatimo s proučevanjem programa Zveze komunistov in da odgovorjamo na napade na Jugoslavijo. Mi imamo iz minulosti dovolj izkušenj o tem. Tisti, ki nas neupravičeno napadajo, predvsem ne bi smeli pozabljati, da so naši narodi enotni, politično enotni in da tu nikoli ne bo prepada med našim vodstvom in našimi delovnimi ljudmi.«

MILAN POPOVIĆ:

Tudi tokrat bomo izpolnili vse naloge

Milan Popović je govoril o vskladitvi že zgrajene materialne podlage in njenega nadaljnjega razvoja s sistemom razvoja družbenopolitičnih odnosov v Jugoslaviji. Naše družbenopolitične odnose že od osvoboditve zlasti odlikuje čvrsta povezanost in solidarnost na najširše ljudske sloje. Ta povezanost nikoli ni popuščala, marveč se je prek ljudske fronte, pozneje pa prek Socialistične zveze in drugih množičnih organizacij čedalje bolj krepila in dobivala čedalje boljše oblike za aktiviranje najširših slojev ljudstva v obnovi in izgradnji dežele. Uspehi teza vsklajevanja pri nas so vzbudili pozornost in veliko zanimanje tujine, zlasti vseh naprednih dobromisljivih ljudi.

»Naslonjeni na naš družbeni sistem socialistične demokracije,« je rekel Milan Popović na koncu, »bomo v čvrsti slogi in z neomajnim stališčem po mojem trdnem prepričanju tudi tokrat, kakor zmerom doslej izpolnili vse naloge ter premagali velike težave, ki nam jih povzročajo od zunaj, v nadaljnji izgradnji socialistične družbe v naši deželi.«

FILIP BAJKOVIĆ:

Izgradnje aluminijškega kombinata ni moč povezovati s političnimi pogoji

Filip Bajković je rekel, da morajo člani ZKJ in SZDLJ na široko organizirati proučevanje programa ZKJ, tako da se bo v zavesti najširših slojev delovnega ljudstva še bolj okrepilo spoznanje, kaj pomeni naš mehanizem družbenega upravljanja na področju teorije o admiriranju države.

»Mi nimamo potrebe, da bi kogarkoli prepričevali o pravilnosti družbenega upravljanja,« je rekel Bajković. »Ta proces ustvarjanja in razvijanja vseh njegovih oblik ni sad vnaprejšnje določene recepture, vodilne skupine v Zvezi komunistov Jugoslavije... Naša politična stvarnost je takšna, da približno milijon delavcev, kmetov in izobražencev zdaj sodeluje v obravnavanju gospodarskih, političnih, prosvetnih, kulturnih in vseh drugih družbenih vprašanj, ki jih lahko v administrativnem in birokratskem sistemu obravnava samo državna administracija. Po programu ZKJ bomo brez velikih težav lahko še nadalje vzbujali in usmerjali pobudo ljudstva za izpolnjevanje vseh oblik družbenega upravljanja.«

Potem se je Bajković dotaknil gonje proti naši deželi in rekel: »Vodilni ljudje ZSSR, Kitajske in drugih dežel vzhodnega bloka so znova uprizorili organizirano in breznačelno gonjo proti naši deželi. Ena izmed oblik pritiska je tudi nedavna odpoved investicijskih kreditov, ki so jih bile vlade ZSSR in drugih dežel sklenile z našo vlado za zgraditev nekaterih velikih industrijskih objektov. Med njimi je bila predvidena tudi zgraditev kombinata aluminija v Črni gori.

Sporazum o izgradnji kombinata aluminija je bil sklenjen leta 1955. Njegova izpolnitev je bila že prej, leta 1956, ogrožena in odgodili so jo do trenutka, ko je naša Partija izoblikovala svoje gledišče o dogodkih na Madžarskem. Sleherni državljani naše dežele brez kakršnekoli dvomnosti in ne glede na improvizirano obrazložitev razume, da je sedanja odgoditev v neposredni vzročni zvezi s konferenco v Moskvi, ob koncu lanskega leta, ko predstavniki naše Partije niso podpisali znane deklaracije dvanajstih komunističnih partij.

Vsi naravni pogoji za zgraditev v industrije aluminija so dani ne samo za zmogljivost, ki je bila predvidena s sporazumom med vlado Jugoslavije ter vlada ZSSR in DR Nemčije, marveč tudi z mnogo obsežnejšo izgradnjo te industrije v Jugoslaviji. Naša socialistična skupnost bo naša čas in možnosti, da svoja naravna bogastva v prihodnje pravilno izkoristi. Vsekakor izgradnje industrije aluminija in tudi nobenega drugega industrijskega objekta v Jugoslaviji ni moč povezati s kakršnimi koli političnimi pogoji kateregakoli kreditiranja.«

VLADA ZEČEVIĆ:

Napraviti je treba še drugi in tretji korak

Vlada Zečević je govoril o nalogah in delu SZDL v komuni - občin. »Pestrost občinskega prebivalstva v Jugoslaviji se zrcali na vseh straneh življenja: bodi da gre za izobrazbo ali za ostalost, bodi za politično zavest in zgrajenost itd.,« je rekel Zečević. »Ob upoštevanju obstoječih in podedovanih razlik in tistega, kar smo že zgradili, dan za dnem obravnavamo mnoga konkretna vprašanja v občin. Občinski odbori - oba zbora, proučujeta tudi vprašanje, kakšno je stanje v gospodarskih organizacijah na področju občine. Če ima gospodarsko podjetje dobiček, smo zadovoljni, če ima zgubo, se jezimo in kritiziramo ter praviloma napravimo prvi korak; kritiziramo; napraviti pa je treba še drugega, da z gospodarsko in politično analizo ugotovimo, zakaj je prišlo do zgube ali znatnega dobička, pa tudi tretji korak, da na podlagi analize storimo določene ukrepe in načrte, kaj in kako delati v prihodnje. In vse to je treba delati čimbolj javno, vpričo delovnih kolektivov, vpričo volivcev, potrošnikov, vpričo članov SZDL Jugoslavije. Občani bi zelo radi zvedeli, kako je gospodarska organizacija dosegla dobiček - ali iz povečane delovne storilnosti ali z zvišanjem cen izdelanega in prodanega blaga, kje in za kaj bo porabila dobiček itd. Enako se

zanimajo tudi za poslovanje kmetijskih zadrug in poslovnih zvez. Delovne množice se prek organizacij Socialistične zveze zanimajo za vsa ta in podobna vprašanja ne iz radovednosti ali da bi izpopolnili svoje znanje, marveč s tem pomagajo obravnavati tudi življenjska vprašanja, na katerih so zainteresirani osebno in zaradi države kot celote.«

Bogomil Brajković je rekel, da so v programu, sprejetem na VII. kongresu ZKJ, izražene težnje jugoslovanskih narodov po napredku in nadaljnji krepitvi socialističnega sistema. Program odpira perspektivo enodušne želje naših ljudi po miru in zato je razumljivo, da preprosti ljudje v naši domovini, ki niso člani Zveze komunistov, sprejemajo program in ga imajo za svojega.

Organizacijska krepitev Socialistične zveze

Na seji predsedstva Zveznega odbora SZDL so obravnavali vprašanja v zvezi z organizacijsko krepitvijo Socialistične zveze ter sprejeli tudi sklep o nalogah in sestavi pomožnih teles predsedstva Zveznega odbora

Beograd, 24. jun. (Tanjug). Pod predsedstvom tovariša Aleksandra Rankovića, člana predsedstva Zveznega odbora SZDL, je bil 24. junija sestanek predsedstva Zveznega odbora SZDL, na katerem so obravnavali več vprašanj v zvezi z organizacijsko krepitvijo Socialistične zveze.

Da bi lahko okrajni in večji občinski odbori SZDL spriču svojega povečanega ozemlja in zamotanih nalog komune učinkoviteje delovali kot politična vodstva, so na sestanku poudarili potrebo po ustanovitvi predsedstev okrajnih oziroma večjih občinskih odborov Socialistične zveze. Naloga predsedstva bo, da bo vodilo tekoče delo, pripravljalo seje odbora, izpolnjevalo odločitve in sklepe okrajnih oziroma občinskih odborov SZDL ter vodilo in vsklajalo delo svojih pomožnih teles.

Na sestanku so sprejeli sklep o nalogah in sestavi pomožnih teles predsedstva Zveznega odbora SZDL. Predsedstvo je dalo pobudo za ustanovitev kluba zveznih ljudskih poslancev, ki bi skrbel za potrebne pogoje za bolj aktivno in uspešnejše izpolnjevanje poslanskih dolžnosti.

Spremembe v sestavi pomožnih organov Zveznega odbora SZDL Jugoslavije in njihove naloge bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v jutrišnji številki.

ZADNJE PRIPRAVE na današnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine

Danes bo začela z delom Zvezna ljudska skupščina - Včeraj je delalo šest skupščinskih odborov in sprejelo različne predloge in sklepe, ki jih bodo predložili Zvezni ljudski skupščini

Beograd, 24. jun. (Tanjug). V Zvezni ljudski skupščini je danes dopoldne delalo šest odborov. Oba zakonodajna odbora sta na skupni seji sprejela zakonska predloga o spremembah in dopolnitvah

zakona o univerzah ter o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih odnosih kot tudi poslovnik domov in Skupščine. Odbor za socialno politiko in ljudsko zdravstvo je brez spre-

memb sprejel predlog odloka o dodelitvi anketnega dodatka invalidom kot tudi zakonski predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih odnosih. Na seji tega odbora je bil soglasno sprejet dodatni predlog predstavnika Zveznega izvršnega sveta Nikole Minčevića k členu 6 omenjenega zakonskega predloga, po katerem lahko delavski svet gospodarske organizacije uvede čezurno delo razen v predvidenih primerih samo tedaj, če delavec privoli v takšno delo. Sprejet je bil tudi dodatni predlog k čl. 9, ki pooblašča Zvezni izvršni svet, da lahko po potrebi predpiše, da se plačuje čezurno delo iz sredstev gospodarskih organizacij.

Odbor za prosveto Zveznega zbora Zvezne ljudske skupščine je na današnji seji sprejel zakonski predlog o spremembi čl. 6 splošnega zakona o univerzah in predlog priporočila o pogojih za redno izobraževanje visokokvalificiranih strokovnjakov na fakultetah.

Štafeta »Partizana« na poti v Tjentište

Ljubljana, 24. jun. Danes dopoldne je iz Tacna ob Savi kjer je 22. julija 1941 počela prva partizanska puška, odšla na pot štafeta »Partizana« za Tjentište. Štafeta je po startu stekla pod Rašico, kjer je bila 1941 formirana prva četa slovenskih partizanov, nato pa dalje po stezah in poteh slovenskih partizanskih enot.

Štafeto so popoldne slovesno pričakali v Moravčah, odkoder bo jutri nadaljevala pot prek Litije na gradbišča avto ceste, kjer ji pripravljajo brigadirji svečan sprejem. Štafeta bo nato nadaljevala pot skozi Novo mesto do Črnomlja in Metlike, kjer jo bodo prevzeli člani »Partizana« Hrvatske.

Vnitev grške vojaške letalske delegacije

Beograd, 24. jun. (Tanjug). - Danes dopoldne je odpotovala v Atene grška vojaška letalska delegacija, ki jo vodi generalmajor letalstva A. Vlantusis. Med sedemdnevnim bivanjem v naši deželi je grška delegacija obiskala nekatere enote in ustanove vojnega letalstva in letalske industrije.

Obisk funkcionarjev poljskega ministrstva za gradbeništvo

Beograd, 24. jun. (Tanjug). - V Beograd je danes prispel pomočnik poljskega ministra za gradbeništvo Wladyslaw Kopec s skupino strokovnjakov za gradbeništvo. V Jugoslaviji bodo obiskali več mest, gradbišč in institutov za gradbeništvo ter izmenjali z jugoslovanskimi strokovnjaki izkušnje iz dela.

Pot k načrtnejšemu gospodarjenju na vasi

OSNOVNE ORGANIZACIJE SZDL NAJ S SVOJIM POLITIČNIM DELOM NUDIJO VEČJO POMOČ KMETIJSKIM ZADRUGAM, DA BODO KOS SVOJIM NALOGAM - KMETOVALCU JE TREBA VNAPREJ ZAGOTOVITI ODKUP PRIDELKOV

Ljubljana, 24. jun. - Danes je bila v Ljubljani seja Okrajnega odbora SZDL Ljubljana. Odbor je pod predsedstvom Janeza Vipotnika razpravljal o kmetijskem združništvu, zlasti o razvoju kooperacije med kmetijskimi zadrugami in individualnimi kmetovalci in s tem v zvezi o nalogah SZDL na vasi. V začetku seje je tudi kooptiral osem članov bivšega Okrajnega odbora SZDL Trbovlje, in sicer s listega področja, ki je ob nedavni reorganizaciji pripadel ljubljanskemu okraju.

V razpravi, ki se je razvila po podrobnejšem poročilu Franca Sitarja o dosedanjih uspehih, težavah in pomanjlivostih gospodarskega razvoja na vasi ter o nekaterih drugih vprašanjih v zvezi s tem, so člani Okrajnega odbora predvsem ugotovili, da je SZDL posvečala političnemu delu na vasi preveliko pozornost. Vse preveč je to delo prepuščala samim zadrugam, ki pa temu niso bili v celoti kos. To je bil tudi glavni vzrok, da ni bil povsem izpolnjen načrt o razširjenju kooperacije med kmetijskimi zadrugami in individualnimi kmetovalci, čeprav ti kažejo precejšnjo zanimanje za to obliko sodelovanja, od katere imajo korist tako kmetijska zadruga kot kmetovalci. Diskutanti so tudi ugotovili, da imajo zadnji celo večjo korist od tega sodelovanja in so menili, da bodo morali zadruga doseči, da bo njihov dohodek večji, da bodo v skladu z deželnim, ki v bodoče bolj v skladu z deželnim, ki ga vlagajo v kooperacijo z individualnimi kmetovalci.

Dosedanje izkušnje v kooperaciji so tudi pokazale, da pogodbe, sklenjene samo za eno leto, niso posebno ugodne niti za kmetijsko zadrugo niti za individualnega kmetovalca, in sicer predvsem zato, ker mu ne nudijo večletne perspektive za nadaljnji razvoj gospodarjenja. Zato so na seji sklenili, da bo SZDL popularizirala sklepanje pogodb za vrsto let, ki čimur so v okraju že pristopili kmalu po končani spomladanski setvi. Osnovni namen za sklepanje pogodb je, da kar najbolj razvijemo kmetijsko proizvodnjo ob istočasni okrepitvi socialističnih odnosov na vasi. Pri tem je zelo važno tudi, da se vnaprejšnji zagotovi odkup pridelkov. Ne bi smelo več dogoditi, da kmetijska zadruga omejuje sklepanje pogodb za pridelovanje semenjskega krompirja, ker nima zagotovila, da bo lahko prodala pridelke, čeprav ta ne prekoračuje količin, predvidenih s perspektivnim planom.

Razprava je pokazala, da je glavna naloga osnovnih organizacij SZDL nuditi kmetijskim zadrugam polno pomoč, da bodo čimprej odpravile vse, kar ovira razvoj združništva in kooperacije. Predvsem je njihova naloga, da se zavzamejo, da bodo do zacetka prihodnjega leta izvoljeni v zadrugne svete in druge organe kmetijskih zadrug sposobni zadrugniki in tudi iz vrst mladih zadrugnikov, ki bodo imeli polno razumevanje, ki bodo napredki na vasi. Potem bodo kmetijske zadruge same spoznale, da se jim nujno potrebuje kmetijski strokovnjak, in jim ne bo žal sredstev za njihovo stipendiranje, več poslancev bodo imeli za uvajanje samopriprave, ki za ureditev problemov, ki jih tišče.

SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Braziliija : Francija 5:2 (2:1)

Švedska : Zah. Nemčija 3:1 (1:1)

SAHOVSKI DVOBOJ JUGOSLAVIJA - SZ

Po drugem kolu 9,5:6,5 za Sovjetsko zvezo

Zagreb, 24. junija. - Danes sta imeli sahovski reprezentanci Jugoslavija in SZ prost dan, vmes pa so nadaljevali prekinjene partije. Matanović je remiziral z Gellerjem, Gligorić se je vdal Keresu, Ivkov je s Krčnjem enkrat remiziral in enkrat osvojil celo točko. Matulović pa je izgubil obe partiji s Kotovom.

Po II. kolu vodi Sovjetska zveza z 9,5 : 6,5 točke.

BOKS

Jugoslavija B : Poljska B 12:5

NADIŽA IN HUDOURNIKI OPUSTOŠILI GORNJE POSOČJE

Cesta Robič-Cedad še zmeraj zaprta - Narasla Nadiža in hudourniki z Matajurja in Kolovrata so nakopičili na cestah obilo produ, voda pa je odnesla tudi nekaj mostov in gorskih žičnic ter prekinila več krajevnih vodovodov

Nova Gorica, 24. junija. Se zmeraj prihajajo žalostne vesti o posledicah in veliki škodi, ki so jo utrpeli v gornjem Posočju zaradi silnega neurja minule sobote in nedelje. Prizadete kraje sta včeraj popoldne obiskala inž. Lojze Kerin, direktor Uprave za vodno gospodarstvo LRS, ter šef vodnogospodarske sekcije za Sočo inž. Stane Jelenc, vtem ko bodo škodo začeli ocenjevati v kratkem skupaj z Upravo za ceste in krajevnimi oblastmi.

Promet na važni mednarodni cesti Robič-Cedad je še zmeraj prekinjen zaradi obilnega proda, ki so ga nakopičili razburkana Nadiža in hudourniki z Matajurja. Približno 80 m trase te ceste pokriva naplavine, ki so se nakopičile od notranjosti, ker je

Podbelčani zgradili šele pred kratkim.

Hudournik Bela na Breginjskem je preplaval strugo, jo podaljšal za približno 500 m, okoliška polja pokril s prodom ter odnesel temelje dveh žicnic za spraviilo krme in lesa z Mije. Zaradi obilnih padavin je nastalo tudi več zemeljskih plazov. Ob Sotočju Bele in Nadiže je večji plaz zajel več hektarov zemlje ter z višine kakih 500 m zdrel naravnost v Nadižo. V Robiču so morali ljudje sredi noči in hudega naliva reševati svoje imetje in živino, ker je Nadiža preplavila vas in segala ponekod do meter visoko.

Veliko škodo so povzročili tudi reka Idrija, ki je poplavila večji del Kobariškega blata, ter hudourniki s Kolovrata. M. D.

TONE FAJFAR:

Program ZKJ uživa spričo humanistične vsebine najširšo podporo jugoslovanskih množic

Tone Fajfar je govoril o tem, da gradimo v naši deželi socializem ob humanih odnosih enih do drugih, ob spoštovanju človekove osebnosti. »Spričo humanistične vsebine vsega programa ZKJ uživa ta program najširšo podporo jugoslovanskih delovnih množic.

Nerealen načrt

Ko je Mcmillan ondan predložil nov načrt o Cipru, je rekel, da je ta načrt poln imaginarnosti. Peta ustava, ki jo predlaga (prva je bila razveljavljena, ostale tri pa zavrnjene), je res daleč od že uhojenih stopenj v reševanju ciprskega problema. Tudi gibnost, ki ni moč odrediti, ki je doslej v glavnem manjkala Londonu. Ko se ostale prednosti novega načrta, mnogi v Britaniji opozarjajo tudi na to, da se bo lahko etnarh Makarios brez siceršnih pogojev, na lepem vrnil domov.

Morda pa prav ta imaginarnost in elastičnost najbolj ovirata novi britanski načrt. Ciper je namreč problem, ki je za njegovo ureditev potrebno manj imaginarnosti, zato pa toliko več realizma.

V izjavi, ki jo je dal grški zunanji minister Averof našemu sodelavcu, je zelo preprosto opozoril na bistvo: Ciper je britanska kolonija in ciprski problem je pravzaprav spor med britansko vlado in ciprskim prebivalstvom. To, da Velika Britanija poziva obe strani vlade, one, ki nima nobenih pretenzij na Ciper (grška) in drugo, ki se je odrekla vsem svojim pretenzijam do otoka (turška z lausanskimi pogodbami) samo otežuje ves problem. Sedemletna trojna vlada na Cipru, kakršno predlaga Mcmillan, bi povzročila nevarnost zastoja in novega spora v notranji upravi na tem nemirnem otoku.

Iz izjave grškega ministra je videti, da je bil upoštevanja vredno samo tisti predlog o ureditvi ciprskega vprašanja, ki bi mu bila izhodišče pravica ciprskega prebivalstva do samoodločbe. Vse dosedanje prizadevanje, da bi uredili to vprašanje, se je gibalo na torišču samoodločbe na pod-

lagi priporočil OZN. Mnogo kolonialnih vprašanj so uspešno uredili prav po tem preizkušenem načelu. Res je težko zanikati, da je bistvo ciprskega spora v odklonitvi zahteve ciprskega prebivalstva, da realizira svojo pravico do samoodločbe — kakor mu to zagotavlja tudi ustanovna listina OZN.

Britanski načrt pa se ogne temu bistvu problema in ureditve, ki se neogibno vsiljuje iz njega. Načrt skuša pravno in vsebinsko prikazati ciprsko vprašanje kot sad nestrpnosti ter sporov med grškim in turškim prebivalstvom. Skladno s tem naj bi načrt o tristranski upravi baje preprečil katastrofo med Grki in Turki in »napravil red, uveljavil zdravo pamet in obnovil dobre stike«. Tudi poskus z intervencijo Sveta Atlantske zveze kaže, da bi se radi ognili razpravi v bistvu ciprskega spora. Spričo nemirnih sredozemskih valov, ki pljuskuje ob obale Levanta, lahko sleherno odmikanje z doslej doseženega in priznane terena za sporazumevanje v ciprskem vprašanju samo še bolj zamota in oteži položaj na Sredozemlju.

DVE HUDI NESREČI V BRAZILJI

Sao Salvador, 24. jun. (AP). Spričo eksploziji v dveh brazilskih tovarnih pirotehničnega materiala je izgubilo življenje več kot 100 ljudi, medtem ko je bilo 310 ljudi ranjenih. V tovarni v Amaru je terjala eksplozija med delavci 100 žrtev in 300 delavcev je bilo ranjenih. V Feiru de Santanu pa je izgubilo življenje 7 ljudi, 40 pa je bilo ranjenih.

INCIDENT NA CIPRU

Nikosia, 24. jun. (AFP). Davi so v Limasolu pred magistratom zažgali turški avtobus. Gasilci so preprečili večjo škodo.

Hammarskjöldova prizadevanja za mirno ureditev razmer v Libanonu

Po vrnitvi v New York bo objavil svoj načrt — Mirnejše vzdušje tudi na Zahodu?

Kairo, 24. jun. (Tanjug). Po dnevni razgovorih s predsednikom Naserjem in zunanjim ministrom Favzjem se je generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld danes prek Gaze vrnil v Bejrut. O razgovorih v Kairu niso objavili nobenega uradnega poročila.

Sodeč po tukajskih virih so bili Hammarskjöldovi razgovori »koristni, jasni in odkriti«. V Kairu menijo, da je Hammarskjöld pripravil načrt za odvrnitev nevarnosti, da bi se spopad razširil na ves bližnji vzhod in za ublažitev krize v samem Libanonu. Menijo, da bodo ta načrt objavili po Hammarskjöldovi vrnitvi.

Medtem v obveščenih krogih v Kairu poudarjajo, da je »vlada ZAR prepričana o koristnosti poslanstva OZN«. Hammarskjöld je v sedanjem položaju sposoben, da prepreči zaostritev krize in tudi neposredno tujo vojaško intervencijo. V tej zvezi so prepričani, da nekateri znamenja že kažejo, da se bo libanonska kriza ublažila. Tako razlagajo vesti, po katerih se ZDA in Velika Britanija obnavljajo glede morebitne intervencije.

V Libanonu so se po zadnjem poročilu poveljstva vladne vojske vneli novi hudil spopadi z uporniki predvsem v goratih krajih vzhodno od Tira. Napadi upornikov so bili baje odbiti. Boji so bili tudi na izraelski meji, kjer so vladne čete ujele nekaj upornikov. Do spopada je prišlo tudi v Tripoliju.

V Bejrutu je danes neposredno po Hammarskjöldovem prihodu kakih 100 m od štaba OZN eksplodirala bomba, ki pa ni napravila večje škode.

V Libanonu je zdaj 81 vojaških opazovalcev OZN. Njih število se bo v bližnjih dneh povečalo na 100, kakor je določil Varnostni svet OZN pred 14 dnevi. V Bejrutu so zdaj vojaški opazovalci iz Kanade, Danske, Nizozemske, Italije in Norveške, prišli pa bodo še opazovalci iz Burme, Danske, Indije, Norveške, Švedske in Peruja.

London, 24. jun. (Tanjug). — Predstavniki zunanjega ministrstva je danes na sestanku z novinarji izjavil, da je britanska vlada obveščena, da so se v Libanon »vrtihotapljali ljudje iz ZAR«. S tem je odgovoril na vprašanje, ali britanska vlada sodi, da so prišli iz ZAR v Libanon neki prostovoljci. Dejal pa je še, da ne ve natanko, ali so bili to prostovoljci ali ne.

V Londonu zdaj pravijo, da bi bilo Veliki Britaniji zdaj prav, ko bi Libanonci sami uredili svoje notranje probleme, a tako, da bi ostal

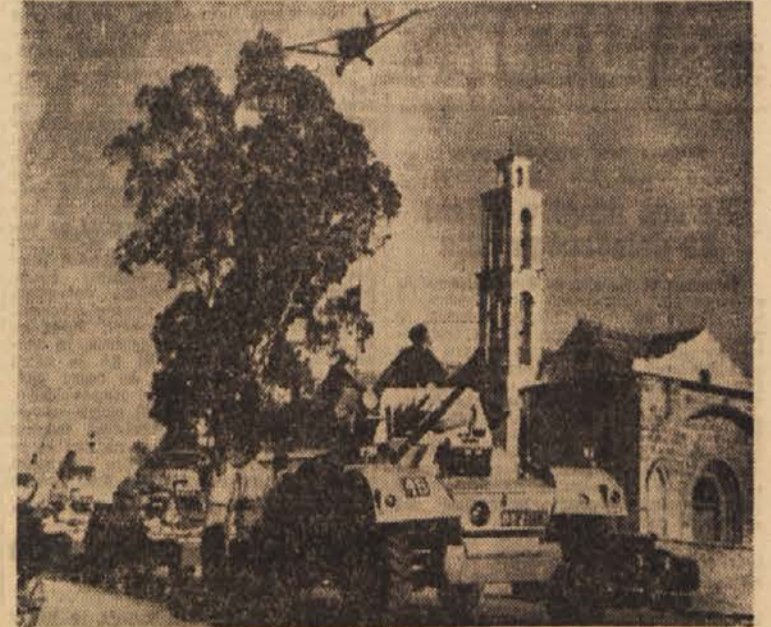
položaj takšen, kot je bil pred začetkom nemirov. V »najslabšem« primeru naj bi vlada in opozicija sklenili kompromis. Predstavniki zunanjega ministrstva ni rekel nobene besede o tem, kaj bosta britanska in ameriška vlada ukrenili, če se bo vpliv opozicije v Libanonu še povečal, sedanja vlada pa ne bo terjala njune intervencije.

Priprave na obisk predsednika ZAR Naserja

Kairo, 24. jun. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Kairu Djerđa je bil danes dopoldne pri zunanjem ministru Favziju in je z njim dalj časa govoril o perečih mednarodnih vprašanjih, od nosih med obema deželama in o bližnjem obisku predsednika Naserja v Jugoslaviji. Minister Favzi je danes novinarjem izjavil, da bo spremljal predsednika Naserja na potovanju v Jugoslavijo.

POLICIJSKO NASILJE NA PORTUGALSKEM

Lizbona, 24. junija (Reuter). — V Montemoru v pokrajini Alemtejo je policija sinoči streljala na kmetijske delavce, ki so demonstrirali pred občino in terjali višje meze. En delavec je bil ubit, dva pa ranjena.

Koncentracije britanskih oboroženih sil na Cipru: ali naj cele kolone tankov služijo vzdrževanju reda na otoku, kjer zadostuje proti turškim šovinistom že nekaj vojakov z rešetkami (proti kamenju morebitnih demonstrantov), kakor kaže spodnja slika, ali pa so namenjene 100 km daleč na obale vzhodnega (libanonskega) Sredozemlja?

Guverner Foot v Londonu

Ali bodo Britanci prilagodili svoj načrt o Cipru grškim zahtevam? — Atenski sestanek atlantskih poveljnikov odpovedan

London, 24. jun. (Tanjug). — skem parlamentu se bo v četrtek Guverner Hugh Foot je danes začela debata o Cipru. Pripel v London na posvetovanje z vlado o načrtu za Ciper. Medtem pa poročajo iz Aten, da je bil odpovedan sestanek Poročal bo o ondotnem reagiranju na britanski načrt. Njegove sveta južnoevropskega poveljstva Atlantske zveze za planiranje vojaških transportov, ki bi moral biti v Atenah in naj bi se ga udeležili predstavniki ZDA, Francije, Italije, Grčije, Turčije in Velike Britanije. Zakaj je bil sestanek odpovedan, niso pojasnili. Toda prejšnji teden, ko so pripelji v Atene štirje višji turški oficirji, je predstavnik grške vlade izjavil, da ne more biti nobenega sestanka, na katerem naj bi Grki sodelovali s Turki.

Posebno pozornost posvečajo stališču Grčije, ki je načrt ocenila kot popuščanje Turčiji in priporočila, naj bi se o usodi Cipra pogajali zgolj s predstavniki grške večine na otoku. V britan-

HABIB BURGIBA O MAGREBSKIH STIKIH S FRANCIJO

Poglavitno vprašanje je slej ko prej alžirska neodvisnost

Sporazum o umiku francoskih čet iz Tunizije in nova pogajanja za ureditev francosko-tunizijskih odnosov so le dobra znamenja za morebitni razvoj v tej smeri

Pariz, 24. jun. Agencija »France Presse« je objavila razgovor, ki ga je imel njen sodelavec s tunizijskim predsednikom Habibom Burgiba. Burgiba je izrazil v njem prepričanje, da bo De Gaulle »našel sredstva in možnost, da poskrbi, da bo vojna v Alžiriji končana. «Vojno bo moč končati,« je pripomnil, »samo, če bodo Alžirci videli, da jim obzorje ni zaprt.«

Tunizija zaupa generalu De Gaulleu in to zaupanje se bo poglobilo s francosko-tunizijskim sporazumom o umiku francoskih čet iz Tunizije. Potem je Burgiba izrazil upanje, da se bo De Gaulle čimprej lotil obravnavanja alžirskega problema, ki je po njegovem mnenju podlaga vseh težav in vseh kriz, ki so pretresale Francijo in Severno Afriko. Spremembe,

do katerih je prišlo v Franciji, in nade, ki so jih te spremembe vzbudile v Severni Afriki, so omogočile tristranski konferenci v Tunisu, da vzame na znanje »ugodno stališče maroške in tunizijske vlade o možnostih, da bi tudi sovražnosti v Alžiriji prenehale.«

Burgiba je potem dejal, da se bodo francosko-tunizijska pogajanja, ki so bila v januarju, po prvem incidentu pri Sakiet Sidi Jusefu, prekinjena, danes v Tunisu nadaljevala. Med problemi, o katerih bo govora, je omenil tudi vojno škodo, vprašanje bivših borcev, emisijsko banko itd. »Obnova teh pogajanj,« je dejal, »moramo pripisati spoznanju, da je pomiritev možna. Dokler pa bo trajala alžirska vojna, bodo ostale tudi težave.« Edina pametna podlaga za prenehanje vojne pa je priznanje alžirske pravice do neodvisnosti. »Sovražnosti v Alžiriji ne morejo prenehati, dokler te pravice ne pripoznajo. Vprašanje državnopravnega odnosa Francije do Alžirije bo glavni problem, o katerem bomo lahko potem razpravljali.«

»Če pa se bo vojna v Alžiriji nadaljevala,« je rekel Burgiba na koncu, »bo to skok v neznanje. Spričo upanja, ki ga je vzbudil De Gaulle, ki je prevzel oblast, bi utegnili imeti sleherno razočaranje hude posledice.«

Težavni poskusi

na italijanski skrajni desnici v boju za oblast v parlamentu

Rim, 24. jun. (Tanjug). Italijanska konfederacija industrijcev je znova sprožila vprašanje ustanovitve tako imenovane »velike desnice« liberalcev, obeh monarhističnih strank in neofašistov, ki bi bila močna opozicija nasproti demokratski vladi tako imenovanega levega centra. Predstavniki strank desnice so pravzaprav gospodarsko že združeni v organizaciji italijanskih industrijcev, toda doslej so se spričo osebnih in političnih trenj izjalovili poskusi, da bi se tudi politično združili.

Vprašanje »velike desnice« je sprožil na sestanku voditeljev omenjenih strank predsednik konfederacije De Micheli. Njena glav-

na naloga bi bila, da bi z močno opozicijo delala težave novi koaliciji demokratske in socialdemokratske vlade ter da bi jo v ugodnem trenutku morda celo strmoglavila ter tako prisilila na Demokratsko stranko, da bi se povežala s strankami na skrajni desnici. Nova vlada bo namreč imela v poslanski zbornici prav nezadostno večino. Desničarske stranke računajo, da bi jih lahko v tem podprli nekateri elementi demokratske desnice, ki ima v zbornici kakih 60 svojih ljudi.

Politični krogi pa menijo, da so trenja med strankami na desnici še zmerom prehuda, da bi prišlo v kratkem do njihove politične združitve.

V PEKINGU IMAJO ŠTUDENTJE POLNE ROKE DELA

Od kampanje do kampanje

Od našega stalnega dopisnika) Peking, junija

Ze leto in dan so na kitajskih univerzah, zlasti na univerzi v Pekingu, zelo razburjeni. Vse skupaj se je začelo lansko pomlad, takrat, ko so napovedali popraviljanje sloga v delu, odpravljanje napak in pomanjkljivosti, predvsem birokratizma, sektaštva in subjektivizma v partijskih kadrih na vodilnih položajih, ko je partija pozvala vse ljudi, naj pomagajo pri tem s svobodnim izpovedovanjem misli in kritiko. Takrat se je zdelo, da je Kitajska v družbenem življenju na pragu demokratizacije in liberalizacije, po čemer so najširše množice dolgo hrepenele.

Študentje so bili med prvimi, ki so te ukrepe pozdravili z iskrenim navdušenjem. To je bil pravcati vulkanski izbruh kritik, predlogov, želja. Sklicevali so se sestanke na sestanke, vneto so razpravljali, napisali še vse več stenskih časopisov.

Cesa vsega tu ni bilo, celo reakcionarnih in anarhističnih zahtev. Toda v ogromni večini so bili to pošteni, iskreni, konstruktivno mišljeni predlogi, zasnovani v socialističnem duhu in proti vsemu reakcionarnemu. To so bile želje, da bi dobile univerzitetne oblasti dejanske pravice, da bi revidirali učne programe, omogočili svobodne razprave, seznanili mladino s pridobitvami znano-

sti in umetnosti po vsem svetu in ne samo v Sovjetski zvezi («Zakaj nam je prepovedano proslavljati obletnico Einsteina, slavimo pa vsakega sovjetskega fizika?»).

Potem pa se je veter v državni politiki kmalu obrnil in oblaki so se zgrnili nad »desne elemente«. Med študenti je zavladalo novo razburjenje. Pod vodstvom partijskih in komсомolskih organizacij so jeli odkrivati »desničarske« v vsakem koraku. S tistimi, ki so to res bili, so vtaknili v en koš tudi vse tiste, ki so kakorkoli kritizirali prejšnji položaj na univerzah. Izdajali so in pročevali »reakcionarne desničarske izjave«. Sestanki so postali podobni javnim sodnim obravam. Obtožence so posajali na zatožne klopi, jih pestili od vseh strani, zahtevali od njih priznanje, kes, pokoro. Samo na pekinški univerzi so jih izmed 8000 študentov obtožili 800. Torej vsakega desetega.

To so bili dolgi, mučni meseci, v katerih je na univerzah vladalo vzdušje obdolžitve in sumničenja, v katerem so pogosto v »obrambo partije in socializma« celo v navadnih besedah iskali

in jim prisojali skrit reakcionarni, buržoazni nazor.

Ko se je to nekoliko poleglo, pa so se začele nove kampanje. Na nešteti konferencah in razpravah so razkrinkavali »buržoazna, reakcionarna nazorja« o tem, da so lahko osebne želje in ambicije tudi pozitivna spodbuda v graditvi socialističnega človeka in družbe. In so potem spet pojasnjevali in sprejemali smer, da mora biti vsak strokovnjak »tako rdeč kakor tudi specialist«.

Mnogo dni so obsojali konzervativem in zaostale nazore. Največ kritik so naperili zoper predavatelje zaradi njihovega »buržoaznega individualizma« in njihove buržoazne idilogije, »ki jo izražajo v razlaganju znanosti«, ali zaradi tega, ker se brigajo »bolj za preteklost kot pa za sedanjost«. Na mnogih sestankih, v tisočih kritik za stenskih časopisih, so vneto in razredno zavestno pojasnjevali svojim profesorjem njihove pomanjkljivosti, jih pozivali, naj se »prevzgoje« in naj »izročijo srce Partiji«. Casniki so jih v tem vsestransko podpirali.

Ena izmed kampanj, ki se je že pred meseci razširila po vsej deželi in tudi na univerzah, je bila boj proti razpisništvu. Študentje zelo hvalevredno in zavestno iščejo, ugotavljajo in kritizirajo primere razpispanja — od profesorjev, ki nabavljajo drage tuje arapate za nazorni pouk, do študenta, ki je kupil hlače iz volne, medtem ko nosijo vsi drugi platnene, kar da je »razpispanje in buržoazna potrat.«

Casopisi jih tudi v tem zvesto podpirajo. Takole je napisal »Zen Min Zi Bao« v članku, v katerem kritizira nekatere negativne pojave med študenti: »Mnogi študentje hočejo imeti stipendijo, čeprav jih lahko vzdržujejo starši, potem pa denar zapravljajo. Jedo v restavraciji, kupujejo najboljše cigarete, hodijo v gledališča, nosijo usnjene čevlje, frizure in podobno.«

Casniki so se prav tako razpisali o pobudi, ki jo je sprožila neka pekinška fakulteta, naj bi zmanjšali stroške za prehrano študentov. Hrana bo, pravijo, slabša, toda po osvoboditvi so študentje jedli sam koalan (neko vrsto prosa), pa so se kljub temu dobro učili in bili zdravi. Sicer pa, pripominjajo,

jedo tudi vojaki v glavnem koruzo in zelenjavo, pa so zelo čili.

Seveda je v vrsti teh kampanj dobila svoje mesto tudi tista »proti sodobnemu revizionizmu«. Spet so se začeli sestanki in proučevanje gradiva o »jugoslovanskemu revizionizmu« in casniki so tega polni vsak dan. Potem je še kampanja za ideološko izobrazbo, v kateri proučujejo teoretične članke Mao Ce-tunga. K temu dodajte še več tednov gradnje jezov blizu Pekinga ali kakake drugega objekta, pa lov na vrabca, miši in druge škodljivce. Dodajte k vsemu temu še neštete dnevene in nočne ure, ki jih porabijo za pisanje »tacba« — stenskih časopisov. Po neki statistiki je 120.000 študentov in profesorjev v 34 višjih šolah v Pekingu napisalo samo v času od 5. marca do 18. aprila natanko 7.724.700 članok za stenske časopise. Pišejo pa jih nenehno že vse leto. Študentje kratko in malo tekmujejo, kdo jih bo več napisal, ker je to dokaz njihove zavesti in vdanosti.

Te dni pa je hrup na pekinški univerzi dosegel višek: zdaj propagirajo in proslavljajo generalno linijo Partije. V načrtu imajo, da bo univerza v petih letih postala komunistična. Univerza se trese od ropotanja bobnov in pavk, od pesmi in gesel. Skupina za skupino študentov z vseh fakultet prihaja pred poslopje partijskega komiteja in dolgo ter hrupno daje duška svojemu navdušenju. D. B.

TELESNA KULTURA

MEDNARODNI VATERPOLO TURNIR V GANDU KONCAN

JUGOSLAVIJA — NEPORAŽENI ZMAGOVALEC

V odločilnem srečanju je porazila sovjetsko reprezentanco s 6:2 (1:1)

Gand, 23. junija. — Jugoslovanska vaterpolo reprezentanca je sinoči na mednarodnem turnirju v Gandu porazila sovjetsko reprezentanco s 6:2 (1:1) in tako osvojila brez poraza prvo mesto na tem turnirju. To je ena izmed največjih zmag jugoslovanskih vaterpolistov.

Jugoslavija: Muškatirovič, Kačić, Čipci, Ježić, Radonić, Ivković, Frančević.

SZ: Korotkov, Prokopov, Kurenol, Kartašov, Breus, Mšveniradž, Gvaharija.

Sodil je Belgijec Bouwens.

Srečanje s SZ na tem turnirju bo ostalo gledalcem še dolgo v spominu. Jugoslovanska šola vaterpola je potrdila svojo vrednost: gibljivo in hitro plavanje, iznenadni in siloviti prodori, taktično zrela igra. Obe moštvi sta si v začetku nervozno merili sile in iskali slaba mesta pri nasprotniku. Nekaj obojestranskih napadov se je končalo brez gola. Prvi gol je dosegel Breus v trenutku, ko je bil Kačić izven igre. 40 sekund pozneje je Ivković izenačil po prostem strelju, ki ga je izvedel Ježić.

Ob koncu prvega polčasa je moral Kačić spet zapustiti igro zaradi prekrška nad Mšveniradžem. Tri in pol minute se je morala naša obramba srdito boriti proti številno močnejšemu nasprotniku. Rusi so v zvezi temu priliči v vodstvo z golom, ki ga je dosegel Gvaharija. Ježić je večkrat prejel žogo v položaju, iz katerega bi lahko močno streljal na sovjetska vrata. To bi bili nedvomno štirje goli, če jih ne bi Kurenol preprečil z štirimi zaporednimi fouli. Sodnik je vedno prisodil četverce, ki pa jih je sovjetski vratar ubranil. Naposled je Ježić izenačil. Spet so ga večkrat foulirali in sodnik je prisodil še en četverec, ki ga je zabil Ivković. Ježić je zabil še četrti gol. Rusi so potem igrali nepovezano, medtem ko so se napadi naših vaterpolistov kar vrstili. Rezultat takšne igre sta bila še dva gola, najprej se je prebil Radonić in s točnim udarcem s strani zvišal rezultat na 5:2. Potem

da je Franković z zanesljivim strelom iz obrata dosegel končni rezultat 6:2 za Jugoslavijo.

Ta visoka zmaga jugoslovanskih vaterpolistov je dostojna revanša za izgubljeni »Trofeo d'Italia« v Zagrebu. Na vsem turnirju je naše moštvo igralo odlično, jezič je bil najboljši igralec tega tekmovanja.

Jugoslovanski reprezentanci je kot zmagovalcu turnirja izročil zupan mesta Ganda umetniški kip, ki prikazuje zmaja — simbolno znamenje tega mesta.

LESTVICA

PO KONČANEM TURNIRJU					
Jugoslavija	5	5	0	0	39:3 10
SZ	5	4	0	1	23:11 8
Nizozemska	5	2	1	2	19:21 8
Poljska	5	2	0	3	16:28 4
Belgija	5	0	2	3	12:24 2
Francija	5	0	1	4	12:28 1

SVETOVNO PRVENSTVO V JADRANEM LETALSTVU

Komac drugi v poletu do določenega cilja

Leseno, 24. junija. — V nadaljevanju svetovnega jadranskega prvenstva v jadrnem letalstvu so tekmovali v poletu na določen cilj. Od 61 tekmovalcev jih je prispelo v kategoriji prostih gradenj 26, v kategoriji standardnih jadrnih letal pa 19 tekmovalcev. V kategoriji prostih gradenj je dosegel lep uspeh jugoslovanski Božidar Komac z drugim mestom, na določen cilj je prispel le 29 sek. za Nemcem Haasejem. Drugi jugoslovanski tekmovalci Aleksander Saradić pa v tej kategoriji zaradi poškodbe pri startu ni prispel na cilj.

V kategoriji standardnih jadrnih letal je zmagal Finec Horma, ki je dosegel povprečno hitrost 87,5 km na uro.

Po štirih disciplinah vodi v »prosti« kategoriji Nemeč Haase, 3.978 pred Mešanom (CSR) 3.340, šesti je Komac s 3.222, Saradić pa na 15. mestu z 2.693. V kategoriji standardnih jadrnih letal vodi Šved Björnson s 3.384, Rain ima kot šesti 2.499, Vasa Stefanović pa kot deseti 2.295 točk.

Hud poraz jugoslovanskih boksarjev

Varšava, 24. junija. Sinoči je bil v Varšavi dvoboj med jugoslovansko in poljsko boksaško reprezentanco. Jugoslovani so bili poraženi z visokim rezultatom 18:2. Razen Kelave, ki je premagal svojo nasprotnico, so izgubili vse dvoboje.

Brzjojavke

WIMBLEDON, 24. jun. (Reuter). V 1. kolu mednarodna teniškega turnirja v Wimbledonu je med drugim Jugoslovčan Panajotović premagal Angleža Gansona s 4:6, 15:13, 6:2, 6:3. Anglež Warwick pa Mehličana Llamasa z 6:6, 9:7, 6:2. Ayala (Čile) je premagal Jugoslovana Keretića s 6:3, 6:1, 6:3.

BEograd, 24. jun. (Tanjug). — Na krožni progi okoli Banjic v Beogradu bodo 4. in 5. julija mednarodne motociklistične in avtomobilske dirke, ki se jih bodo udeležili avstrijski, italijanski, zahodnonemški in švicarski tekmovalci, verjetno pa tudi angleški in francoski. Najboljše nagrade znašajo od 40.000 do 100.000 dinarjev. Na avtomobilski dirki bodo sodelovali tudi Jugoslovani Vidmar, Malnarčič in Rodica.

VARŠAVA, 24. jun. (Tanjug). — Na strelskem dvoboj v Varšavi je v streljanju z vojaško puško poljsko moštvo premagalo jugoslovansko z 2546 : 2534 krogov.

REKA, 24. jun. (Tanjug). — Na mednarodnem mladinskem nogometnem turnirju je dunajska Austria premagala »Zagreb« z 2:1, Vojvodina in Rijeka sta igrali neodločeno 0:0. Dinamo je premagal Opatovo s 4:2, Šibenik Veleža z 2:1, Rudar (Raša) je igral neodločeno z danskim moštvom Bronshoj, Hajduk pa z dunajsko Admirio.

PRED ODHODOM NAŠIH TEKMOVALCEV V MOSKVO

Dober plasma — deseto mesto

Ljubljana, 24. jun. — Od 6. do 1. julija bo v Moskvi svetovno prvenstvo v vajah na orodju za posameznike in vrste. Na tem največjem tekmovalnem prizorišču sveta bo sodelovala tudi jugoslovanska reprezentanca, ki jo sestavlja sedem tekmovalcev in sedem tekmovalk. Jugoslavijo bodo v Moskvi zastopali Cerar (Lj.), Čaklec (Zgb), Petrovič (Zgb), Petek (Zgb), Skaza (Hrastnik), Markulin (Zgb) in Jurjevič (Zgb) ter tekmovalke Kokić, Marić, Spasić, Bilčić (vse Bgd), Mukić (Subotica), Medić (Zgb) in Pogačnik (Lj.).

Miro Cerar

XIV. KOLESARSKA DIRKA »PO JUGOSLAVIJI«

Prve prijave in odpovedi

Zanesljiva je udeležba Belgije, Nizozemske, Francije, Avstrije in Zahodne Nemčije

Prijave za XIV. kolesarsko dirko »Po Jugoslaviji«, ki so se začele že januarja letos, so sedaj v polnem teku, saj je do največje kolesarske prireditve v Jugoslaviji še dober mesec dni. Po besedah tov. Reščiča, ki je član predsedstva te dirke, poteka organizacija popolnoma v redu. Za prehrano in prenočišča je prekrbljeno. S tem so bile velike težave, saj teče proga v polni sezoni skozi središča, toda zasledena turistična sredstva. Prav zato so morali prireditelji sprejeti tudi četrti etapo na kronometer Reka—Crikvenica in peta Crikvenica—Pula se bosta zadržali v eno, ker v Crikvenici, kljub vsem poskusom ni uspelo dobiti prenočišča. Zato bo v Puli po naporni etapi en dan odmora. Prireditelji te velike dirke se tudi čudijo razmeroma slabemu odzivu domačih podjetij, ki bi tako veliko prireditev, ki zajema vso Slovenijo in velik del Hrvaške, sijajno izkoristili v reklamne namene. Videti je, da se te podjetja bolje razumejo na ta posel, saj se mnogo živahnije zanimajo in prijavljajo za pagadno svojih izdelkov ob pomoči te dirke.

Na sekretariat dirke pa so prispelo že tudi prve prijave. Doslej so potrdili svoj prihod kolesarji Belgije, Nizozemske, Francije, Avstrije in Zahodne Nemčije. Tudi Bolgari in Vzhodni Nemci so potrdili svojo udeležbo, vendar so na dirki mirne še oklevali, tako da njihov štart ni zanesljiv. Pričakovati je, da bodo za Madžari odpovedali svojo udeležbo tudi druge države vzhodnega bloka. Italjani so zaradi obilja domačih dirk takoj odklonili vabilo. Jugoslavijo bo na tej dirki zastopalo skoro gotovo samo eno moštvo, v katerem imajo svoje mesto že Petrovič, Levina

čič, Valčić in Šebenik, petega moča pa bo določil zvezni kapetan naknadno. Mimo državne reprezentance bodo na dirki nastopila še republiška moštva, pa tudi klubi imajo pravico, da prijavijo svoja moštva. Iz Slovenije bosta nastopili gotovo klubski moštvu Odreda in Roga. M. Z.

Pele ne ve, od kod njegovo ime

V nogometni reprezentanci Brazilije, ki igra na svetovnem nogometnem prvenstvu, je tudi mladinec Pele, ki mu bo 23. oktobra šele 18 let. Pele je najmlajši igralec prvenstva na Svedskem. Ta deček temne polti, ki si ogleduje ljudi in nove stvari okoli sebe z čudno radovednostjo, ne ve, od kod njegov vzdevek Pele. »Pisem se Edison Arantes, mama me je vedno klicala Dico in ne vem, zakaj me ljubitelji nogometa klicajo Pele«, je pojasnil nekemu novinarju. Pele, ki je opustil vzlic očetovi jezi srednješolski študij in ki sicer zasluži vsak mesec po 30.000 cruceirosov (120.000 din)

Nov svetovni rekord na eno miljo

Bakersfield, 24. jun. — Na atletskem tekmovalju v Bakersfieldu je avstralski atlet Herb Elliot dosegel nov svetovni rekord v teku na 1 miljo z rezultatom 3:57,9. Uradni rekord ima od leta 1954 Landy (Avstralija) s 3:58,6. Medtem pa je Anglež Ibbotson dosegel rezultat 3:57,2, ki pa mu ga niso priznali kot rekord, v teku na 3 milje je zmagal Alex Henderson, Jugoslovčan Mugoša pa je bil tretji z rezultatom 13:51,4, na 440 y je Southern dosegel čas 45,5, kar je bolje od njegovega svetovnega rekorda, ki ga je postavil nedavno z rezultatom 44,2. Na 880 y je Courtney dosegel odličan čas 1:49,4.

MEDNARODNO KAJAKAŠKO TEKMOVANJE NA SAVI

Svetovni prvaki v Tacnu

Sodelovali bodo avstrijski, francoski, poljski, italijanski in vzhodnonemški kajakaši

V nedeljo, dne 6. julija t. l. bo v Tacnu pri Ljubljani veliki mednarodni kajakaški slalom. To bo letos največji slalom pri nas. Tacen je v svetu dobro poznan, saj je bilo pred tremi leti tam IV. svetovno prvenstvo.

Kot prvo moramo ugotoviti, da je prijavljenih pet držav. Anskupno 28 tekmovalci in tekmovalkani. To so Poljska, Vzhodna Nemčija in Italija, ki bodo prvi nastopile v Tacnu, pa še Avstrija in Francija, ki sta že bili pri nas v gosteh. Med znanimi imeni lahko vidimo, da so Vzhodni Nemci prijavili uradna svetovna prvaka v C-2, dvojico Friedrich-Kleinert, Francoski svetovnega prvaka v C-2 iz leta 1955 Neuveua, Avstrijski odličnega Daneka Kleppa in Jaroscha itd. Tudi ostali, katerih tu nismo imenovali, sodelijo v elitu.

Kdo bo zastopal barve FLRJ? To bodo predvsem Ljubljanci Svet, Stoviček, Ilja, Močnik, Zizmond, Novgoričana Mozetič in Bone, Zagrebčan Hlavčak, Simović, dalje kajakaši iz Kosovske Mitrovič, Titograđa, Beograda in drugi. Naša dvojica Bernot-Bernot bo imela v Tacnu pri-

ložnost še enkrat obratovati s svetovna prvakoma v C-2. Toda prvaka in sta se dobro pripravila na dvoboj in sta se mislila revanžirati za poraz, ki sta ga dožvela na lastnem terenu, letos maja v Zwicktu.

Mladinski finale v Trbovljah

V dneh od 26. do 28. junija bo v Trbovljah finale mladinskega prvenstva Slovenije v nogometu. V zaključni del tekmovalstva so se plasirali: »Nova Gorica«, »Triglav« Kranj, Ključar, Čelje in Rudar, Trbovlje. V četrti tekmi, 26. junija ob 15. se srečata Rudar : Nova Gorica. Ob 17.30 Triglav : Ključar. V petek, 27. junija ob 15.30 Nova Gorica : Ključar in ob 17.30 Rudar : Triglav. V soboto, 28. junija ob 15.30 Triglav in ob 17.30 Rudar : Nova Gorica in ob 17.30 Triglav : Ključar.

Da pa bo udeležba čimvečja, je predredil tega tekmovalca odločil, da za vse tekme velja enotna vstopnina 150 dinarjev, za študente pa 120 dinarjev.

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA
Sreda, dne 25. junija 1958: lekarna »Melje«, Meljska cesta 3.
Četrtek, 26. junija 1958: lekarna »Planinka«, Glavni trg 30.

KINO
»UNION«: sovjetski cinemascope in barvni film »Prolog«.
»PARTIZAN«: italijanski film »Ali smo možki ali kapljari?«.
»UDARNIK«: češki film: »Pokorno javljanje« (II. del Svejkala).

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Sreda, 25. junija ob 20: Offenbach: Hoffmannove pripovedke. — Red Sreda. Nekaj sedežev v prodaji. — Četrtek, 26. junija ob 20: Ključar: »Na slepem tiru«. Gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Čelja.
Ob 20: Kret: »Čeljski grofje«. Gostovanje v Radljah.

ZAHVALA
vsem, ki so sočustvovali ob prebitni izgubi mojega dobrega moža in očca

ZORKA AŠA

Possebna zahvala podjetju »Avtopromet Gorjanci«, Straža za nesebično pomoč, kakor tudi kolektivu »Auto-Kočevec«, »Prevoz Brežice«, Zdravstveno inšpektorju, Novonju šoferjev in avtomehanikov, Novonju mestu, »Transportservis Zagreb« in vsem ostalim, ki so mi nudili tolažbo in uteho ter darovali cvetje in vence. Iskreno se zahvaljujem tudi godbi, pevcom in godnikom za poslovitne besede ob odprtem grobu.

Zalujoča žena Fanika s hčerko Vlasto in ostalo sorodstvo

Umrla je naša ljuba, srčno doba žena, sestra in teta, svakinja

ZINKA FELAHER

roj. SVENTNER
Pogreb bo v sredo, 25. junija 1958 ob 17. uri iz Nikolajevke mrliške velične na Zalah.

Zalujoči mož dr. Julij, Mira in Slava, sestra, Cilka s možem Viktorjem Gela, nečakinja in Mojčica Gela, vnukinja ter ostalo sorodstvo

Atleti devetih držav v Zagrebu

V Zagrebu se obeta 26. in 29. junija kvalitivno atletske tekmovalce, saj so prijavljeni nekateri najboljši atleti iz Bolgarije, Grčije, Vzhodne Nemčije, SZ, Poljske, CSR in Rumunije. Pričakujejo tudi prihod švedskih atletov.

Težka nesreča v topilnici Zelezarne nam je danes poneli iztrgala iz srečnega družinskega kroga v starosti 30 let našega skrbnega, ljubljenežnega moža, očca, brata in svaka

FRANCEKA JEŽA

Pogreb pokojnika bo v četrtek 26. junija 1958 ob 16. uri izpred hrišči žalosni na Čečevju na ravensko pokopališče. Ravne, 24. junija 1958.

Globoko potrta žena Angela in otroka Irena in Francek ter družine brata in sester Speglovih in ostalo sorodstvo.

Komisija za razpis mest direktorjev podjetij pri

OBCINSKEM LJUDSKEM ODBORU ZAGORJE OB SAVI

razpisuje

mesto direktorja

Lesno predelovalnega podjetja Zagorje

POGOJI:

Lesno industrijski tehnik s 5-letno prakso ali ekonomist s srednjo ekonomsko šolo z najmanj 5-letno prakso in strokovnim izpustom za lesno stroko. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Ponudbe pošljite do 10. julija 1958 na Občinski ljudski odbor Zagorje ob Savi. Priložite še življenjepis, spričevalo in opis dosejanega službovanja.

2387

CARINARNICA V ZAGREBU

bo 16. julija 1958 ob 8. uri v prostorih Carinarnice Zagreb, Vodovodna 20a, prek ustne licitacije javno prodala naslednja rabljena motorna vozila:

rabljenе osebne avtomobile znamke:

- »Daimler-Benz-Mercedes« 170 S
- »Lancia-Aprilia«
- »Wanderer«

motorna kolesa:

- »NSU«
- »Zündap«

Vozila si lahko ogledate 14. in 15. julija 1958 pri Carinarnici Zagreb, Vodovodna 20a.

Pravico do sodelovanja na licitaciji imajo državne ustanove, gospodarske, združne in družbene organizacije kakor tudi vsi državljani-privatniki.

Pred začetkom licitacije morajo udeleženci predložiti pismeno pooblastilo in kavejco 20.000 din v barihanem čeku, privatne osebe pa v gotovini.

Iz Carinarnice Zagreb štev. 10428/2

975

Iz skupnosti ravenskih fužin sporočamo, da nam je v do sedaj tako uspešni borbi proti obratnim nesrečam spet spodletelo in obžalujemo smrt toplica

FRANCIJA JEŽA

dolgoletnega člana delavskega sveta, Zveze komunistov in Zveze borcev

Huda izguba je za vse opomin, ki naj nas poveže za vse odločnejše ukrepe proti neugodnostnemu zlu.

Z družino žrtve dela iskreno sočustvujemo, našemu dobremu tovarišu pa trajen spomin!

Ravne, 24. junija 1958.

KOROŠKI ZELEZARJI

DNEVNE NOVICE

VI. LJUBLJANSKI FESTIVAL

Sobota, 28. junija ob 18: otvoritev razstave »Turski vpadi na slovenska tla« v veliki dvorani Narodnega muzeja; ob 12: otvoritev razstave »400 let slovenskega koledarja« v razstavnih dvoranah Narodne in univerzitetne knjižnice; ob 19.45: fanfara prof. R. Gobca. Izvaja godba LM z grajskega stolpa pod vodstvom dirigenta R. Starica; ob 20.15: Simoničjeva festivalna fanfara v predverju Križank. Izvaja Radijski orkester in filharmonijski zbor pod vod. dirigenta R. Simonitija ter ob sodelovanju baritonista Sama Smerkolja; ob 20.30: večer izbrane komorne glasbe v predverju Križank. Izvaja ansambel Slovenskih solistov pod vodstvom prof. K. Rupla. Solista: Igor Ozim in Arturo Planinsek. Prodaja vstopnic od petka, 27. junija dalje pri festivalni blagajni v Križankah od 10 do 13 in od 17 do 20.30. Vstopnina: 200 in 150 dinarjev. Vstopnice se prodajajo za en dan naprej. Za obisk festivalnih prireditev je dovoljen 25% popust na železnici z večjavnostjo od 27. junija do 17. julija 1958.

»Klub koroških Slovencev in Ciril Metodova družba vabita svoje članove da se v čim večjem številu udeležijo pogreba prerano umrle članice Zinke dr. Felaherjeve, ki bo v sredo, 25. junija ob 17. uri iz Nikolajeve veže na Zalah na pokopališče.

MOPEDISTI, POZORI! Avto-moto društvo »Edo Klemenčič« priredi v nedeljo, 29. junija 1958 spominsko vožnjo mopedistov v Ljubljani in bližnji okolici. Ocenjevalna vožnja bo po cestno prometnih predpisih, združena s partizansko kulturno vožnjo na Urha. Pravico udeležbe imajo vsi mopedisti s dopolnilnim 14. letom starosti. Prijave sprejema Avto-moto društvo »Edo Klemenčič«, Ljubljana, Komnikova ul. 8 (Dom LM - Maska Prva).

Zbirališče bo 29. junija 1958 ob 8. uri na Trgu revolucije v Ljubljani. Njegov premejni tekmovalci vsa potrebna navodila. Morebitne informacije daje prirediteljski odbor, ki ima na razpolago tudi Pravilnik tekmovalca. Za prvih deset mest so predvidene nagrade in pokali.

Valjimo vse mopediste, da se tega vzgojnega tekmovalca udeležijo v čim večjem številu.

AMD »Edo Klemenčič« Okrajno sodišče v Radovljici priključuje in proglašuje za neveljavno okrajni pečat z besedilom: »Ljudska republika Slovenija, Okrajno sodišče v Radovljici, oštevilčen z arabsko številko 4, ki se je izgubil 19. junija 1958 po 18. uri.

PREDAVANJA

V zvezi s proslavo 15-letnice bojev na Sutjoki organizira podobor UROJ Moste predavanje »Bitka na Sutjoki«. Predavanje bo 26. junija 1958 ob 19. uri v učilnici X. gimnazije Moste, Zaloška cesta 49. Prava bo aktivni kapetan I. klase Vjekoslav Perič, udeleženec bojev na Sutjoki. Udeležba za rezervne oficirje obvezna, posebej pa vabi odbor tudi ostalo prebivalstvo terena Moste, da se tega pomembnega predavanja udeleži v čim večjem številu.

ŠOLSTVO

RAZPIS za Srednjo tehnično prometno šolo v Zagrebu

V šolskem letu 1958/59 bodo sprejeti učenci (učence) v I. razred iz LR Hrvaške, Slovenije ter Bosne in Hercegovine.

Šola ima transportno-odpremiško smer, traja 4 leta, ima značaj popolne srednje šole in daje poklice prometne-za tehnika.

Sprejemni pogoji: 1. Dokončana osrednja oziroma nižja gimnazija; 2. Zdravstvena sposobnost za prometno šolo in fizikuro; 3. Da prošlec (prošlica) ni mlajši (mlajša) od 15, niti starejši (starejša) od 18 let.

Prošnjo za vpis, kolkovano s 20 dinarjev dostavi upravi šole do 26. avgusta 1958.

Prošnji priloge: 1. Izpolnjeni obrazec prijave za vpis v šolo; 2. Šolsko spričevalo; 3. Zdravniško spričevalo; 4. Izpisek iz rojstne knjige.

Učenci (učence), ki nimajo zagotovljenega bivanja v Zagrebu, se sprejemajo v Dijaški dom šole.

Za sprejem in Dijaški dom je potrebna posebna prošnja, kolkovana s 20 dinarjev.

UPRAVA ŠOLE, ZAGREB, Kraljevičeva 24, telefon 42-798.

Na osnovi člena 13, odstavek 3, uredbe o štipendijah za šolanje in izpopolnjevanje v inozemstvu (Službeni list FLRJ št. 32-56) razpisuje komisija za štipendije Sekretariata za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta natečaj za štipendije vlad Italije, Poljske, Romunije, Bolgarije, Burme in Japonske

ki bodo podeljene v teku 1958/59 za specializacijo v omenjenih državah

Pravico do sodelovanja pri tem natečaju imajo osebe, ki so diplomirale na univerzi ali neki drugi šoli ustreznega položaja, ki jim je specializacija potrebna zaradi poglobitve njihovega študija, kakor tudi izrazito nadarjeni umetniki, ki so dokončali eno izmed umetniških akademij.

Osebe, ki se udeležijo natečaja, morajo znati jezik države, v kateri se želi specializirati, ali za Bolgarijo, Romunijo in Poljsko francoski oziroma ruski jezik, za Burmo in Japonsko pa angleški jezik.

Štipendija traja eno šolsko leto, za Japonsko in Burmo pa dve leti.

Prošnje je treba vlagati pri svetih za kulturo ljudskih republik.

Vsi kandidati, ki so zaposleni v zveznih ustanovah, pa naj vlagajo prošnje neposredno pri Sekretariatu za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta, oddelek za mednarodne stike, Beograd, Božidara Adžije 11.

Prošnji, kolkovani s 30 din, priloge:

- a) pristanek ustanove, v kateri je kandidat zaposlen, da se lahko udeleži natečaja, b) potrdilo o znanju jezika, c) priporočilo dveh profesorjev fakultet ali drugih oseb o kandidatovih osebnih in strokovnih kvalitetah, d) overjen prepis diplome, e) zdravniško spričevalo, f) štiri fotografije.

Prošnje morajo vsebovati podroben življenjepis, šolske kvalifikacije, pregled dosedanjega dela v službi, seznam objavljenih znanstvenih del oziroma strokovnih člankov, točen naslov in podrobne podatke o prejšnjih bivanjih v inozemstvu.

Predmet specializacije je treba opisati posebej čim obširneje in po možnosti navesti tudi naziv tuje institucije in ime profesorja, pri katerem se želi kandidat specializirati.

Prošnje sprejemamo do zaključno 10. julija letos. Prijave, ki bi prispelo po določenem roku ali bi manjkala katerega od naštetih prilog, ne bodo upoštevane.

Predloženih dokumentov ne bomo vračali.

Iz Sekretariata za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta

ČESTITKE

K uspehi obrambi disertacije prof. dr. Ing. Aleksandra Konjačeva čestitajo - sodelavci.

V soboto, 28. junija bo Drama SNG s predstavo Zmavčeve dramske epizode »V pristanu so orehove lupine« zaključila letošnji abonmajske repertoar in izpolnila obveznosti do abonentov. Za vsak abonma je bilo odigranih v smislu razpisa po osem predstav. Do 7. julija, ko bo Drama SNG s predstavo »Ukročene trmoglavke« v okviru »Ljubljanskega festivala« zaključila letošnjo sezono, bo gostovala na Primorskem, Kočevskem in v Zagorju.

Ljubitelje gledališča, šole in organizacije opozarjamo na razstavo »Shakespeare v angleškem gledališču«, ki je odprta v dramskem foyeru dnevo od 10. do 14. in od 18 do 20. Vstop prost.

OPERA Sreda, 25. junija: Gostovanje ljubljanske Opere v Grazu: Čajkovski: »Labodje jezero«.

Cetrtek, 26. junija: Gostovanje ljubljanske Opere v Grazu: Prokofjev: »Zaljubljen v tri oranže«.

Petek, 27. junija: zapro. Sobota, 28. junija ob 20: M. Kozina: »Triptihon«, B. Adamič: »Po našem ljubljenskem mestu«. - Zadnja abonmentska predstava sezone 1957/58.

JUGOSLOVENSKE PREGLED št. 5

prinaša naslednje informacije: Družbena in državna ureditev - Kraljevni odbori, Ljudska milica, Dejavnost stalne konference mest v letu 1957/58, Sestav republiških ljudskih skupščin; Politične in družbene organizacije - II. kongres pravnikov Jugoslavije, III. kongres ekonomistov Jugoslavije; Gospodarstvo - živilska industrija, Železniški transport, Proizvodnja in predelava tobaka, Notranja trgovina v letu 1957, Zunanja trgovina v letu 1957, Gospodarstvo v prvem tromesečju leta 1958; Socialna politika in ljudsko zdravstvo - Izdatki za zdravstveno zaščito v letu 1957/58, Boj proti malariji; Kultura - Doktorat znanosti, Dokončanje študija na višjih in visokih šolah, III. jugoslovanske gledališke igre »Sterilno pozorišče«; Zunanja politika - Stališče Jugoslavije v zvezi z jedrsko oborožitvijo; »Jugoslovanski pregled« izhaja v mesečnih zvezkih. Letna naročnina 3000 dinarjev, tekoči račun pri Narodni banki 101-14

GLEDALISKA

DRAMA Sreda, 25. junija ob 20: Tolstoj: »Ana Karenina«. Dramatizacija N. D. Volkova. Abonma F. Gostovarje Stefke Droličeve, članice SNG iz Trsta. (Preostale vstopnice so že v prodaji).

Cetrtek, 26. junija ob 20: Tolstoj: »Ana Karenina«. Dramatizacija N. D. Volkova. Abonma F. Gostovarje Stefke Droličeve, članice SNG iz Trsta. (Zadnjih vstopnic so že v prodaji).

Petek, 27. junija ob 20: Tolstoj: »Ana Karenina«. Dramatizacija N. D. Volkova. Abonma F. Gostovarje Stefke Droličeve, članice SNG iz Trsta. (Zadnjih vstopnic so že v prodaji).

Sobota, 28. junija ob 20: Zmavce: »V pristanu so orehove lupine«. Abonma E. (Zadnjih vstopnic so že v prodaji).

Nedelja, 29. junija ob 18: Goodrich-Hackett: »Dnevnik Ane Frank«. Gostovanje ljubljanske Drame v Kočevju. V okviru kočevskega kulturnega tedna.

Ob 20: O'Neill: Elektra. Predstava Akademije za igralsko umetnost. Izven in za podoželje. (Vstopnice so že v prodaji).

NEDELJA, 29. JUNIJA OB 20.30: Smetana: dana nevesta«. V Križankah, v okviru VI. ljubljanskega festivala.

Ponedeljek, 30. junija ob 20.30: »Progana nevesta«. V Križankah, v okviru VI. ljubljanskega festivala.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Ljubljana - Mestni dom Sobota, 28. junija ob 20: J. Nestroy: »Utopljenca«, veseloigra z godbo in petjem. Izven.

Nedelja, 29. junija ob 18: J. Nestroy: »Utopljenca«, veseloigra z godbo in petjem. Popoldanska predstava. Izven. Zaključek sezone.

Ker sta bili obe zadnji predstavi popolnoma razprodani in mnogo obiskovalcev ni dobilo več vstopnic, jih kupite že v predprodaji od petka dalje. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-660.

VESTI IZ KRANJA

KINO »STORŽIČ«: ameriški film »Po krivici obsojeni«. Predstavi ob 18 in 20.15.

»PARTIZAN«: premiera mehškega filma »Trije pustolovci«. Predstava ob 20.30.

Z BLEDA

KINO Češki fantastični film »Krankatit«. Predstavi ob 18 in 20.30.

Vesti iz Jesenic in okolice

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah ima do 28. junija dr. Milan Čeh.

VESTI IZ TRBOVELJ

KINO »DELAŠKI DOM«: italijanski zabavni film »Bigamist«.

IZ PTUJA

KINO Francoski film »Dnevnik majorja Tompsona«.

50 let vodi v kvaliteti

ILIRIJA

KREMA ZA ČEVLJE

Komisija za razpis in imenovanje direktorjev gospodarskih organizacij pri OBČINSKEM LJUDSKEM ODBORU ŠOŠTANJ razpisuje

mesto upravnika

Trgovskega podjetja »GRUDA« Šmartno ob Paki

POGOJ:

- 1. visokokvalificiran trgovski delavec s triletno prakso v samostojnem vodenju trgovskega podjetja ali 2. komercialist z najmanj petletno prakso v samostojnem vodenju podjetja ali 3. kvalificiran trgovski delavec z desetletno prakso, od tega 5 let v samostojnem vodenju trgovskega podjetja.

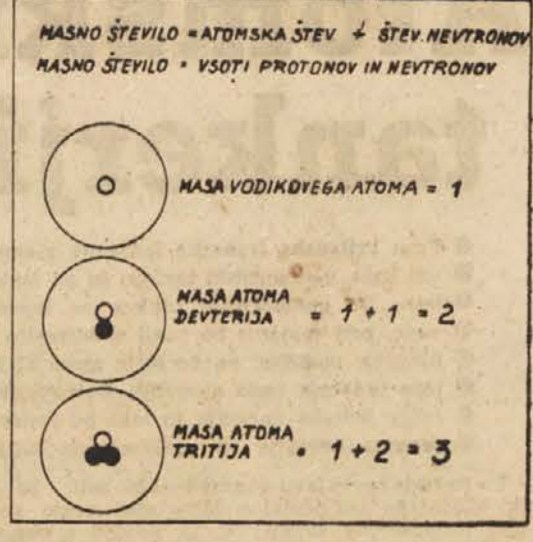
Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe s priloženim izčrpnim življenjepisom, dokazili o strokovnosti in navedbi dosedanje zaposlitve dostavite do 15. julija 1958 na Občinski ljudski odbor Šoštanj. Vlogo kolkujte s 180 din državne in 95 din lokalne takse.

2388

16 ATOMI in naša bodočnost

MILOŠ MACAROL

Atomska teža je posebno važna zaradi obstoja nevtronov, ki se v svoji hudomušnosti pojavljajo zdaj v večjem, zdaj v manjšem številu. Posledica tega je, da pri eni in isti prvini naletimo na atome, ki imajo sicer enake kemične lastnosti, toda različne atomske teže. Takšne atome z enakimi atomskimi številkami (t. j. z istim številom elektronov in istim številom protonov), toda z različnimi atomskimi težami (t. j. z različnim številom nevtronov) imenujemo izotope. Vodik, katerega atomski sestav že poznamo, ima tri izotope.

Vrednosti atomskih tež so torej decimalna števila, zato v praksi raje uporabljamo enostavnejšo obeležbo števil protonov in nevtronov v jedru, kar glede na sila neznatne elektrone predstavlja vso maso atoma. Ker so jedra vselej sestavljena le iz celih protonov in celih nevtronov, je tako imenovano masno število vedno tudi celo število. Tako masno število običajnega vodika znaša 1, devterija 2, tritija 3.

RADIO LJUBLJANA

Spored za sredo, dne 25. junija 1958 Poročila: 5.05, 6.00, 7.00 8.00 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00, 22.55

5.00-6.00 Dobro jutro! (pisan glasbeni spored) - 6.30-6.40 Reklame in obvestila - 6.40-6.45 Naš jedilnik - 6.55 Pisana paleta - 9.00 Novi zvoki - stare melodije - 9.30 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov - 10.10 Arnič in Saint-Saens - Blaž Arnič: Zapeljivec, simfonična pesnitev Camille Saint-Saens: Druga simfonia - 11.00 Pojte z nami (venček popevk) - 11.30 Stari nogometaš Elan Johnson piše simu pismo - 11.45 Laura Newell igra skladbe za haržo - 12.00 Operetne melodije - 12.15 Kmetijski nasveti - Vet. Franc Cerne: Vrednotenje po potomcih pri odbir plemenjakov - 12.25 Poslušajmo Vaški kvintet z Režiko in Sonjo - 12.40 Skladbe Josipa Prochazke igra Marijborški instrumentalni ansambel - 13.15 Zabavna glasba, vmes obvestila - 13.30 Slavne tenorske arije - 14.00 »Aprilska ljubezen« - glasbeni odlomci iz filma - 14.30 Radijski leksikon - 14.45 Capricci e Nicola Paganinija izvaja violinst Zino Francescatti - 15.15 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame - 15.40 Pri klasičnih mojstrih - Selma Lagerlöf: Heja! - 16.00 Koncert po željah - 17.10 Ritmni gredo svoje pot - 18.00 Sestanek ob šestih - 18.20 Ljudske pesmi iz Južne Amerike - 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih - 19.00 Zabavna glasba, vmes obvestila in reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Giacomo Puccini: Tosca, opera v 3 dejanjih - 22.15 Z orkestrom Courta Bastia - 22.40 Remeselniki sbori (pogovori Slovenski oktober) - 23.00 - 23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tužnino (Francoski Beograd).

II. PROGRAM

16.00 Zabavni zvoki - 17.00 Ljubljanska kronika in obvestila - 17.15 iz komorne skladirke G. Faureja.

CELJSKE VESTI

KINO »METROPOL«: ameriški barvni avanturistični film »Doživljaji kapetana Weita«.

»UNION«: ameriški kriminalni film »Dama iz Sanghaja«.

IZ ROGAŠKE SLATINE

KINO Madžarski film »Mala čaša piva«.

IZ ZALCA

KINO Ameriški film »Spitjanski lov«.

IZ MURŠKE SOBOTE

KINO Francoski barvni film »Obleganje«. Predstavi ob 17.30 in 20.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO KINO »UNION«

Slovensko-italijanski barvni film

»VELIKA SINJA CESTA«

Igrata Yves Montand in Alida Valli. Tednik F. N. 25. Predstave ob 17, 19 in 21. Ob 10 matineja: premiera ameriškega barvnega vstavnostnega filma »Nevšečnosti s Harryjem«. Režija Alfred Hitchcock! Prodaja vstopnic od 9 do 11 in od 14 dalje

»KINO KOMUNA«: ameriški barvni cinemascope film s stereofonskim zvokom »Vrt zla« Igrajo Gary Cooper, Susan Hayward in Richard Widmark. Predstave ob 17, 19 in 21.

»KINO SLOCA«: ameriški barvni pustolovski film »Gospodar Balastraea«. V glavni vlogi Errol Flynn. Predstave ob 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat!

»KINO VIC«: francoska filmska komedija »Krojač za dame«. V glavni vlogi Fernandel. Predstave ob 17, 19 in 21.

»KINO SISKKA«: jugoslovanski film »Svojega telesa gospodar«. Režija Fedor Hanžekovič. Tednik F. N. 25. Predstave ob 17, 19 in 21.

Predprodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9 do 11 in 13 dalje. MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8: »Tarzan in njegova prijateljica«. Predstavi dnevno ob 10 in 15.

»KINO LITOSTROJ«: ameriški barvni film »Skrivnostno močvirje«. Predstava ob 20.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«

Premiera ameriške vstavnostne kriminalne komedije

NEVŠEČNOSTI S HARRYJEM

Režija Alfred Hitchcock! Predstava ob 20.30. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave

KINO »TRIGLAVA«

Polski barvni film

»Pet iz ulice barske«

Brez tednika. V glavni vlogi Aleksandra Slaska, Tadeusz Janczar. Predstave ob 18, 19 in 20. Prodaja vstopnic od 15. dalje. Danes zadnjikrat.

DROBNI OGLASI

- LETOVANJE NA MORJU! Penzion 550 do 580 dinarjev, otroci 275 dinarjev. »Turistični kamp« Omláski, otok Krk. 8234-r
- ZENSKO SPORTNO ROGOVO KOLO prodam. Poizve se pri vratarju tiškarne »Ljudska pravica«, Poljanski nasip.
- SUŽBO DOBI KOVAČ, več delavcev, ki bi se hoteli izučiti strojnega ključavničarstva, transportni delavci ter 2 vajenca za železoltvarno. Tovarna »INDOS«, Ljubljana-Moste, Ob železnici.

Atomski podmorski tankerji so že na dnevnem redu

- Prva britanska trgovska ladja na atomski pogon bo, kot vse kaže, podmorniški tanker, ki ga bodo zgradili v petih letih. Ta podmorniški tanker bo izpodrival 80.000 ton vode, pod morjem bo vozil s hitrostjo 50 milj na uro, njegova posadka pa bo štela samo 12 ljudi. Pri izdelavi tega tankerja bodo uporabili najnovejše dosežke s področja jedrske energije in tako bo prišlo do neposrednega prenosa energije od reaktorja na ladijski vijak.

To je nedavno izjavil predsednik londonske ladjedelnice Mitchell. Ta ladjedelnica delnik z zdaj vrsto poskusov v različnih modelih v eksperimentalnih bazah

kih blizu južne angleške obale. Pri teh poskusih so uporabili 6 raznih modelov in doseženi rezultati so privedli do proučevanja načrta, na podlagi katerega bodo v prihodnjih mesecih izdelali nov model.

F. G. Mitchell je na vprašanje novinarjev odgovoril: »Zelo smo zadovoljni z našim napredkom. V petih različnih tovarnah izdelujemo nov tip jedrskih strojev. To je stroj, pri katerem se vijačna os suče z energijo, dobljeno neposredno od reaktorja, se pravi brez turbin.«

Mitchell je pripomnil, da bi se izplačalo zgraditi podmorski

tanker, ki bi izpodrival 100.000 ton vode, da pa se za zdaj njegova družba ukvarja z izdelavo 80.000-tonskega tankerja. Za zdaj, je nadaljeval Mitchell, ni možno predvideti stroškov za izgradnjo te ladje, vendar kaže, da bodo nizki. Tudi operativni stroški bodo nizki, posebno še spričo maloštevilne posadke in velike hitrosti tankerja.

W. A. Crago, ki je vodil poskuse z modeli, pa meni, da podmorskemu tankerju ne bo treba nikoli splavati na površino. Opremljen bo s črpalkami za nafto in iz vode bo po potrebi pogledal samo podmorniški stolp, v katerem so prostori za posadko.

Bo Kirk Douglas izgubil stavo?

V začetku tega meseca je iz Bergena odplulo sedem Norvežanov na 19-tonski ladji, zgrajeni po vzorcu starih vikinških ladij. S to ladjo nameravajo prepluti Atlantski ocean.

Povod za to potovanje je bil dokaj nenavaden. Znan filmski igralec Kirk Douglas je namreč nedavno rekel: »Na Norveškem ni več Vikingov.« Sedem Norvežanov mu je želelo pokazati, da nima prav in da »vikinški duh še ni mrtev«. Po drugi strani je Kirk Douglas obljubil, da bo dal narveškemu Združenju vojnih invalidov 5000 dolarjev, če bo ta ladja do 25. junija prispela v New York.

Od mednarodnih Vikingov se je poslovilo nad 20.000 Norvežanov, mnogo več kot jih je kdajkoli pospremlilo stare Vikinge na njihova res nevarna potovanja. Čeprav je zgrajena po vzorcu sta-

rih vikinških ladij, ki so imele samo jadra in vesla, ima ta ladja tudi Dieslov motor (ki ga smejo uporabiti samo, če bi prišlo do nesreče) in radijski oddajnik.

Hladno zrcalo

Zelo močni električni loki, ki jih uporabljajo pri kinematografskih projekcijah, so nevarni. Visoka temperatura, ki jo dajejo, utegne pokvariti optični sistem in celo sežgati filmski trak. Posredno je torej ožogljena tudi varnost gledalcev v dvoranah.

Da bi to nevarnost odstranili, so v laboratoriju angleške družbe »Arthur Rank« izdelali nedavno tako imenovano hladno zrcalo, ki sestoji iz 15 plasti specialnega stekla. To zrcalo prepušča infrardečo svetlobo, odbija pa 98 odstotkov tako imenovane vidne svetlobe.

Veliki jez pri Pekingju

Nedavno so pri Pekingju dogradili velik jez, na katerem je delalo nad sto tisoč delavcev. Jez je širok okrog 180, dolg 540, visok pa 90 m. Omogočil bo, da bodo v neki soteski zadržali okrog 68 milijonov ton vode, ki jo bodo uporabili za namakanje zemlje in za proizvodnjo hidroelektrične energije.

Ta veliki jez je med drugim gradilo tudi 40.000 kitajskih vojakov. V zadnjem času so številni delavci znatno povečali, da bi jez dogradili pred rokom, ker bi hudi nalivi in poplave utegnili ogroziti delo na objektu.

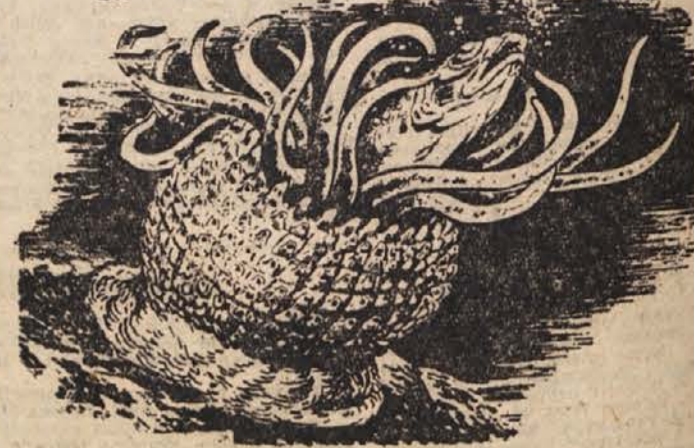
WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

USODNA CVETLICA

KAJ NEKI JE TO? DROBNA RIBICA ZAČUDENO GLEDA PISANI CVET

TA VARLJIVA LEPTOTICA JE NEVARNA ŽIVAL - MORSKA ANEMONA. LJUBKI CVETNI LISTIČI SO LOVKE, KI Z OSTRIMI BODICAMI ZGRABJO ŽRTEV

Jetnica lakomnega policijskega komisarja

Argentinski policijski uradnik je malone do smrti izstradal Marijo Perez

- Ugrabitev, nezakoniti odvzem svobode, izsiljevanje in prave na umor — to so točke iz obtožnice proti policijskemu komisarju Augustu Barbieriju. Prebivalci argentinskega mesta Rosario pričakujejo, da bodo Barbieri in kmalu postavili pred sodišče, da bi tako do kraja postalo jasno, kaj se je zgodilo v njegovem stanovanju. Vprašujejo se tudi, kako se je moglo zgoditi, da je Barbieri imel v stanovanjskem bloku z 80 stanovalci več kot dva meseca zaprtega privatnega pripornika, katerega je z gladovanjem pritriral skoraj v grob, ne da bi kdo to opazil.

Zadnje dni lanskega leta je gospodinjstva pomočnica Lucia Juarez, zaposlena pri neki družini, stanujoči v Barbierijevi hiši, čistila okna v petem nadstropju. Izenadna je zagledala pred seboj na nitki listič, ki je pisal v vetru. Lucia je listič ujela in prebrala težko čitljive besede: »Na pomoč! Pokličite policijo. Ujeta sem. Prosim, privedite kruh na nitko, lačna sem.« Dekle je pomislilo najprej, da otroci brijejo norce iz nje, naposled pa je le privezala kos kruha na nitko,

vendar se je ta utrgala. Mimo tega je Lucia poklicala policijo. V sedmem nadstropju je v stanovanju, s katerega je bila spuščena nitka s sporočilom, stanoval policijski komisar Barbieri. Ko so policisti potrkali na vrata, so zaslišali slabotne klice na pomoč. Vrtili so v stanovanje in našli v zaklenjeni ropotarnici izstradano žensko, ki je bila videti kakor okostnjak. To je bila 25-letna Marija Perez, ki je na policiji povedala malone neverjetno zgodbo. Konec novembra 1957 jo je

Barbieri aretiral, češ da je kradla, in jo zaprl v svoje stanovanje. Ker je bila nedolžna, seveda Perezova ni mogla priznati svojega »greha«. Barbieri jo je zaprl v ropotarnico, ki je imela samo visoko pod stropom majhno lino. Mariji je rekel, da bo dobila jesti in piti šele, ko bo vse priznala. Kasneje je Barbieri prišel s pravo barvo na dan s tem, da je dal Mariji Perez podpisati dokument, na podlagi katerega bi postal dedič vsega njenega premoženja. Če bi ga podpisala, je rekel, je ne bi prijavi kot tatavo. Jetnica ni hotela podpisati. Na pomoč si ni upala klicati, ker je bil vedno kdo v stanovanju, bodisi Barbieri ali njegova prijateljica Juanita.

Šele ko je Maria Perez tako oslabela, da se je zdela, kakor da še vstati ne more, je neko jutro Juanita zapustila stanovanje. Na ta trenutek je Marija čakala. Posrečilo se ji je razparati krilo in bluzo in tako dobiti celo nit. Na bluzo je pritrčila listič, na katerega je napisala omenjeno sporočilo z glavico zgorele vžgalice. Mukomna je dosegla lino pod stropom in spustila listič skožnjo.

Barbieri je ob aretaciji samo priznal, da je Mario Perez prijeljal k sebi na stanovanje zato, da bi iz nje izsilil priznanje. Ona da ni pri zdravi pameti, je trdil, mimo tega pa je odklanjala ponudeno hrano. O izsiljevanju da nič ne ve, je pripomnil. Vendar je državni pravdnik prepričan, da bi pustil Barbieri jetnico umreti od glada, če bi mu zapustila svoje premoženje.

V Bundesheimu Zahodni Nemčiji mlekariji s posebnim kamionom obiskujejo kmete. S seboj imajo električne moilne naprave in tako se mleko neposredno steka v velik rezervoar na kamionu, ki ga stalno ohlajajo. V enem dnevu pomolzejo 150 do 200 krav.

Septembra konferenca Interpola

Letna konferenca mednarodne organizacije kriminalistične policije, kratko Interpola, bo od 15. do 20. septembra v Londonu. Na njej bo 150 delegatov iz 58 dežel šest dni razpravljalo o zločinih, njihovih raznih oblikah in metodah zločincev.

Konferenca bo omogočila osebnostno izmenjavo mnenj in informacij med višjimi funkcionarji kriminalističnih policij raznih dežel. Ker zločin ne pozna meja, je ena izmed najkoristnejših funkcij Interpola vzdrževanje mednarodnega sistema komunikacij. Ugled in pomen te organizacije po vojni nenehno raste in zdaj so se pričlanile vanjo tudi izvenevropske države.

Sedež Interpola je v Parizu. Od tod se širi radijsko omrežje preko mnogih dežel, poročila o

mednarodnih zločinih in zločinih pa pošiljajo redno v obliki biltenov. Dobre radijske zveze so omogočile, da so mnoge zločince hitro ujeli. Ena izmed podružnic Interpola na Nizozemskem se je specializirala za odkrivanje lažnih bankovcev in njeno delo je bilo zelo pomembno za zatiranje dejavnosti falzifikatorjev, ki skušajo delati v mednarodnem obsegu.

Zarota in »Tosca«

Bivši kapetan nizozemske vojske, Raymond Westerling, ki je leta 1950 v Bandungu organiziral zaroto in upor proti indonezijski vladi, zatem pa se mu je posrečilo pobegniti, je debutiral v holandskem mestu Breda kot operni pevec. Pel je arije iz Puccinijeve »Tosce«.

ROBERT FINNEGAN

Sežgane

PODOBE

»Bržkone te hočejo zaslišati,« jo je tolažil Melori. »Tako bom poklical odvetnika in uredil stvar.«

Galagher si je zapel plašč. »Dobro je! Pojdimo!« je rekel. Melori je nesel torbo z Marianinimi rečmi. »Dovolite mi vsaj, da jo odpeljem s svojim avtomobilom,« je prosil Galagherja.

»Zal mi je, Melori, toda tako mora biti.« Melori je šel za njima. Felton, Winckelman in Winner so prav tiho odšli. Ike in Lorna sta počakala, ko sta videla, da si Dan prižiga pipo in se vrača v veliko sobo.

PETINDVAJSETO POGlavJE

Melori se je razburjen vrnil v sobo in živčno udarjal s pestjo v dlan druge roke.

»Tako moram poiskati Phila Wernhama, to je moj odvetnik. Vprašanje je le, če ga sedaj najdem doma.«

»Ali ti lahko kaj pomagam?« je vprašal Ike.

»Ne, mislim, da ni kaj. Če dobim Phila, bo že vedel, kaj je treba storiti.«

»Zakaj ne bi šel z nami v mesto?«

»Hvala, Ike, sam imam tukaj avtomobil.«

»Tako razburjen ne boš mogel voziti.«

»Kar dobro se počutim, vendar, čakaj, Dan, ali bi ti hotel z menoj?«

»Prav,« je rekel Dan. »Ike, ti pa pojdi z Lorno, če želiš.«

»Najprej moram poklicati Phila,« je rekel Melori in odšel v predsobo.

Ko je odšel, je Ike rekel Danu:

»Boleje bo, če boš ti vozil. Zelo je razburjen.«

»Z njim bom,« je obljubil Dan.

Čez nekaj minut se je Melori vrnil v sobo.

»Phila nisem mogel najti. Toda poiskali ga bodo in mu naročili, naj me pokliče.«

»Bržkone bodo Mariano samo zasliševali,« je rekel Ike. »Take reči pogosto počno. Človeka pripeljejo na policijo, kot da imajo dokaze proti njemu in mislijo, da bo vse priznal, ko mu namerijo prižgati luč v oči.«

Melori se je zdrzil:

»Ali mislite, da jo bodo mučili?«

»Oh, ne!«

»Njeni živci so pred katastrofo. Preveč je pretrepala.«

»Ne verjamem, da bi bili grobi z njo.«

»Se nekaj sem spomnil. Tudi Trenta Greena, javnega tožilca, poznam,« je rekel Melori. »Nemara bi bilo dobro, če bi ga poklical.«

»Lens, če misliš, da ti nisem potreben,« je rekel Ike, »bi Lorna in jaz odšla.«

»Hvala ti, Ike, mislim, da ne bom potreboval tvoje pomoči. Ti pa boš ostal, Banion, kajne?«

»Seveda, jaz ostanem.«

Melori je spremlil Ika in Lorno do vrat in se zadržal v predverju, kjer je bil telefon. Poskušal je priklicati javnega tožilca. Dan je ostal v sobi.

V kaminu, ki je bil pokrit s pepelom, ogenj ni mogel dobro zagoreti. Dan je vzel grebljico, da bi odstranil pepel in napravil zraku prosto pot. Ko je potegnil grebljico, je ugledal košček ožganega lesa v obliki črke L.

Dan ga je poskušal pobrati, pa se je opekkel. Iz predverja je zaslišal Melorijevo glas.

»Trenta ni doma. Naj vse vrag vzame! Kadar koga potrebuješ, ga nikoli ne najdeš.«

Dan je potisnil ožgani košček lesa v kot kamina, kjer ga ni mogel zajeti plamen in ga pokril s pepelom.

»Nikaj ne drezaj v ogenj,« mu je rekel Melori.

»Kmalu bova odšla. Phil Wernham bo gotovo poklical že v nekaj minutah.«

»Ali je on tvoj odvetnik?« je vprašal Dan, ko se je zbral in sedel v naslonjač.

»Da. In zelo dober odvetnik je. Ali bi nekaj spil, medtem ko čakava?«

»Ne, hvala.«

Melori je odprl steklenico.

»Jaz bom nekaj spil,« je rekel in si natočil pijačo. »Videti je bilo, da si bil presenečen, ko si slišal, da se bova Mariana in jaz poročila.«

»Malce.«

Lens je potisnil naslonjač nasproti Danu.

»Precej sem razmišljal o tem in prišel do zaključka, da bo to dobro za naju oba. Čeprav je med nama razlika v letih, menim, da ji je potrebno razumevanje starejšega moža.«

»Saj nisi tako star.«

»Mariano poznam od njenega šestnajstega leta. Tedaj je bila razlika med nama precej očitnejša, kakor je danes.«

Dan je stresel pepel iz svoje pipe v kamin.

»Z Mariano boš imel precej težav. To bržkone veš.«

Melori se je zagledal v svoj kozarec in se posmehljivo zasmejal.

»Banion, kadar človek vidi v življenju toliko reči, kot sem jih videl jaz, postane zelo toleranten. Smeje se na mnogo reči, ki jih mlad človek jemlje zelo resno.«

»Ne vem, zakaj si domišljaš, da si že toliko star. Saj nisi. Naj te nekaj mimogrede vprašam: študiral si na stanfordski univerzi, kajne?«

»Da, zakaj pa vprašuješ?«

»Katerega leta pa si bil tam?«

»Z letnikom dvaindvajset. Zakaj?«

»Kar tako vprašujem. Saj ni dolgo tega.«

»Da, tam sem študiral,« je rekel Melori in pogledal na svojo uro. »Da bi me vsaj ta Phil že enkrat poklical. Čim prej morava v mesto.«

»Kakšen avto pa imaš, Lens?« je vprašal Dan.

»Saj veš, kakšen avto imam. Sinoči si se z njim vozil.«

»Mislim sem, da imaš še enega.«

»Zakaj sprašuješ?«

»Zdi se mi, da mi je nekdo rekel, da imaš tudi »station« v svoji garaži.«

Melori ga je čudno gledal.

»Kdo pa ti je to rekel?«

»Ne spominjam se. Saj imaš »station«, kajne?«

»Da, imam enega. Zakaj pa hočeš to vedeti?«

»Kar tako. Vedno sem si želel, da bi si enega kupil. Zdi se mi precej praktičen avtomobil.«

»Telefon je zavonil. Melori je skočil s stola in pohitel, da bi se odzval.«

»To je bržkone Phil,« je rekel.

Komaj je Melori odnesel pete iz sobe, je Dan vzel grebljico in izbrskal košček lesa iz pepela. Vi-

deti je bil kot ogel okvira umetniške podobe. Bil je že toliko hladen, da ga je lahko vzel v roko.

Vtknil ga je v žep. Ko je brskal po pepelu, je našel še košček ožganega platna, ki je bilo pritrjeno na deščico. Izvlekel ga je iz kamina, da bi se ohladil.